

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

кафедра фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем

Назва курсу	ВСТУП ДО ФАХУ
E-mail кафедри:	<u>fk@pdatu.edu.ua</u>
Сторінка курсу в системі Moodle	<u>http://pdatu.net.ua/course</u>

1. Коротка анотація до курсу – Дисципліна «Вступ до фаху» є обов’язковою компонентою освітньо-професійної програми підготовки студентів першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». «Вступ до фаху» представляє собою базову дисципліну, яка формує комплексне уявлення про сучасні наукові тенденції та їх втілення в сфері фінансів, а також можливість їх впровадження в науковій діяльності студентів, забезпечує не тільки формування цілісних (системних) знань із майбутньої професії, а ще й визначає шляхи їх отримання, забезпечує первинну підготовку до формування знань з інших нормативних професійних дисциплін. Дано навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі фінансів, банківської справи та страхування.

2. Мета та цілі курсу - вивчення навчальної дисципліни «Вступ до фаху» є формування знань щодо вимог стосовно підготовки фахівця у відповідності з побудовою європейського простору вищої освіти, формування первинних знань з основ фінансів, банківської справи та страхування та уявлень про майбутнє місце роботи.

Завданням вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань: організація праці фінансистів на підприємствах, в банківських установах страхових організаціях та формування її складових; застосування сучасних принципів та напрямків наукової організації праці; використання часу як ресурсу; організація процесу документування в сфері

фінансів, вимог до складання та оформлення документів, а також практичних умінь: планувати та організовувати особисту працю фінансиста; організовувати робочі місця фінансиста; застосовувати різноманітні фінансові методи для визначення основних фінансових показників фінансової діяльності підприємств і організацій; організовувати та проводити наради і збори; здійснювати аналіз фінансової діяльності організацій, вміти оформляти кредитні, страхові договори; формувати потоки документів, організовувати порядок проходження і виконання документів; використовувати процеси автоматизації діловодства.

3. Формат курсу - Очний

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання - Вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» формує у студентів знання особливостей функціонування та напрямів вдосконалення функціонування фінансової системи України, джерел, принципів та методів формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання., джерел формування та напрямів використання фінансових ресурсів бюджетів різних рівнів, відповідно до бюджетної системи України, відмінностей та особливостей здійснення фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, напрямів оптимізації фінансової роботи суб'єктів господарювання, процедури встановлення напрямів ділового партнерства із суб'єктами фінансового ринку, сутності та специфіки функціонування фінансової, бюджетної, податкової політики України.

Загальні компетенції згідно освітньо-професійної програми, які набуває студент після вивчення курсу:

.ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7.Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій ситуації.

ЗК8. Здатність працювати як у команді, так і автономно.

ЗК9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетенції згідно освітньо-професійної програми, які набуває студент після вивчення курсу:

ФК1. Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.

ФК2. Здатність опановувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ФК7. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК8. Здатність формувати та реалізовувати комунікації в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК9. Здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування та брати відповідальність за них.

ФК10. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

5. Пререквізити - ефективність засвоєння змісту дисципліни « Вступ до фаху» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін «Основи економічної науки» та «Історія економіки та економічної думки», «Мікро і макроекономіка».

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання - Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних і курсової роботи.

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. Фінансово – економічна освіта на сучасному етапі розвитку суспільства
Тема 2. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів
Тема 3. Особливості змісту та науково – методичного забезпечення вищої фінансово – економічної освіти
Тема 4. Концепція освітньої діяльності за фахом 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Тема 5 Освітньо – кваліфікаційна характеристика бакалавра зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Тема 6. Фінансова система України, її характеристика
Тема 7. Аналіз грошово – кредитної політики країни
Тема 8. Особливості функціонування державних фінансів
Тема 9. Розвиток банківської системи України
Тема 10. Особливості функціонування фінансового ринку України

8. Підсумковий контроль

Залік за умов виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
Кафедра математичних дисциплін, інформатики і моделювання

Назва курсу	ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
E-mail кафедри:	mdm@pdatu.edu.ua vitagavriluk@ukr.net
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1914

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна “Інформаційні технології” є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня ‘бакалавр’. Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичних основ і отримання досвіду практичного роботи з програмними пакетами, що призначені для обробки різних видів інформації і експлуатації інформаційних систем, з урахуванням особливостей сфери застосування електронної інформації.

2. Мета та цілі курсу -- Метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного рівня інформаційної та комп’ютерної культури, набуття практичних навичок роботи з сучасною комп’ютерною технікою та використання інформаційних технологій для вирішення різноманітних завдань у практичній діяльності.

3. Формат курсу –

Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс безочної складової.

4. Результати навчання - ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології при вирішенні професійних завдань; здійснювати пошук необхідної інформації в спеціалізованій літературі, використовувати наукові бази даних та інші відповідні джерела інформації; вміти використовувати обчислювальну техніку та сучасне програмне забезпечення в професійній діяльності; здатність ефективно спілкуватися з питань інформації із фахівцями відповідного напряму і суспільством загалом.

5. Пререквізити - вивчення дисципліни «Інформаційні технології» базується на знаннях і навичках з курсу інформатики.

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання - комп'ютер, презентаційний матеріал, тексти лекцій, роздатковий ілюстративний матеріал методичні вказівки до виконання практично-лабораторних занять, методичні вказівки до самостійної роботи студента.

7. Схема курсу

Тема, план
1. Інформаційні технології. Основні поняття та визначення.
2. Апаратне забезпечення персонального комп'ютера.
3. Програмне забезпечення персонального комп'ютера.
4. Інформаційні технології обробки текстової інформації.
5. Інформаційні технології створення демонстраційних матеріалів
6. Інформаційні технології опрацювання табличних даних.
7. Основні прийоми роботи з базою даних.
8. Організація комп'ютерної безпеки та захисту інформації.

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

Силабус

**Подільський державний аграрно-технічний університет
Навчально-науковий інститут енергетики
кафедра фізики, охорони праці та інженерії середовища**

Назва курсу	ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЕДІЯЛЬНОСТІ
E-mail:	kokas2008@ukr.net fiztd@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1369

1. Коротка анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Охорона праці та безпека життєдіяльності» є обов'язковою при підготовці фахівців освітнього ступеня «Бакалавр», тому що є основою наук про небезпеки в умовах, як в умовах повсякденного життя, так і в умовах виробництва.

Предметом дисципліни являються небезпеки в системі «людина – життєве (навколишнє) середовище» з метою їх попередження для забезпечення безпеки в умовах побуту, виробництва та надзвичайних ситуацій.

При вивченні дисципліни здобувач має отримати відповідні сучасним вимогам знання про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувати необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для їх запобігання і ліквідації, захисту людей в умовах повсякденного життя та виробництва.

В системі «людина – життєве (навколишнє) середовище» існує ряд проблем, які викликали необхідність виділення частини оточуючих нас небезпек в окрему дисципліну «Охорона праці та безпека життедіяльності»:

а) надзвичайне зростання ступеня ризику травматизму та загибелі людей при взаємодії зі складними технічними системами на виробництві, транспорті та побуті;

б) зростання числа випадків технологічних катастроф (аварії на АЕС, на хімічних та інших небезпечних виробництвах, транспортні нещасні випадки тощо) зумовлене зниженням реальної надійності пристройів, зроблених людиною, та помилками персоналу під час їх експлуатації. З'явився страх втратити контроль над технікою;

в) забруднення навколишнього середовища, яке полягає у збільшенні антропогенного навантаження від життедіяльності людини. Місцями воно досягло граничного рівня, що викликає загрозу існуванню людини як біологічного виду;

г) ненадійність потенційної ефективності технічних систем. Причини цього пояснюються:

- неузгодженістю рівня розвитку та підготовки людини з особливостями техніки;

- неузгодженістю можливостей людини з параметрами обладнання, що особливо проявляється за умов дефіциту часу, інформації та дії зовнішніх факторів;

- низьким рівнем відповідальності людей за результати своїх дій;

- відсутністю особистої зацікавленості у досягненні найвищих результатів.

Тому питання виживання в життєвому середовищі, яке постійно ускладнюється і часто стає «ворожим» для існування людини не є риторичним, але нагальним, для забезпечення існування людини, як індивідууму, так і людства вцілому.

2. Мета та цілі курсу

Мета – забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку побутових та виробничих небезпек, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувати необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для їх запобігання та ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища; формування у майбутніх фахівців з вищою освітою знань та умінь з правових і організаційних питань охорони праці, з питань гігієни праці, виробничої санітарії, техніки безпеки та пожежної безпеки, визначеного відповідними державними стандартами освіти, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності.

В результаті вивчення дисципліни майбутній фахівець повинний засвоїти:

- ідентифікацію потенційних небезпек (роздінювати їх вид, визначати просторові та часові координати, величину та імовірність їх прояву);
- визначення небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів, що породжуються джерелами цих небезпек;
- прогнозування можливості і наслідків впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини, а вражаючих факторів на безпеку системи «людина - життєве середовище»;
- нормативно-правову базу захисту особистості та навколишнього середовища, прав особи на працю, медичне забезпечення, захист у надзвичайних ситуаціях тощо;
- заходи та застосування засобів захисту від дії небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів;
- методи запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, а в разі їх виникнення приймати адекватні рішення та виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію;
- практичну діяльність, громадсько-політичні, соціально-економічні, правові, технічні, природоохоронні, медико-профілактичні та освітньо-виховні заходи, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі;
- планування заходів щодо створення здорових і безпечних умов життя та діяльності у системі «людина - життєве середовище».
- питання організації охорони праці, обов'язки посадових осіб і їхню відповідальність за створення здорових і безпечних умов праці;
- методи аналізу травматизму і захворюваності;
- способи попередження появи небезпечних і шкідливих виробничих факторів;
- методи і засоби колективного й індивідуального захисту;
- основні вимоги техніки безпеки при виконанні трудових обов'язків на робочому місці;
- причини пожеж, профілактику і способи їх гасіння.

3. Формат курсу - очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;
Заочний (дистанційний) - курс безочної складової.

4. Результати навчання

Після вивчення дисципліни студент повинен знати і уміти:

- основні положення Концепції національної безпеки України, що стосуються безпеки життя та здоров'я особи;
- основні поняття, визначення та терміни;
- аксіому про потенційну небезпеку діяльності людини;
- джерела небезпеки та їх класифікація;
- концепцію допустимого ризику;
- загальні положення управління ризиком;
- системи забезпечення життєдіяльності людини;
- основні характеристики аналізаторів організму людини;
- роль органів чуття в забезпеченні безпеки;
- психофізіологічний закон Вебера-Фехнера;
- дію наркотичних, лікарських та інших речовин на організм людини;
- фізіологічні, матеріальні та духовні потреби людини;
- характеристику середовища життєдіяльності людини;
- синергізм та антагонізм дії шкідливих факторів;
- роль біоритмів людини в забезпеченні її життєдіяльності;
- категорії факторів, що змушують людину ризикувати;
- психологічні причини свідомого порушення виконавцями вимог безпеки;
- основні джерела забруднення атмосфери, водних ресурсів та ґрунтів;
- основні види взаємодії та трансформації забруднень в оточуючому середовищі;
- негативні наслідки нераціонального природокористування;
- причини та характер виникнення абіотичних природних небезpieczeń;
- загальні заходи і засоби захисту від бактеріальних та вірусних захворювань;
- небезпека життю та здоров'ю людей від отруйних рослин та грибів;
- небезпека контакту з тваринами, комахами та рибами;
- основні заходи, спрямовані на попередження та мінімізацію негативних наслідків природних небезpieczeń;
- причини та характер виникнення техногенних небезpieczeń;
- заходи захисту від небезпек, пов'язаних з транспортними засобами;
- заходи безпеки при використанні горючих, легкозаймистих і вибухонебезпечних речовин та матеріалів;

- заходи захисту від небезпек, пов'язаних з електричним струмом;
- основні заходи та засоби захисту від джерел випромінювання;
- дію токсичних речовин на організм людини та заходи і засоби захисту від їх дії;
- причини виникнення небезпек при експлуатації та утриманні житла;
- загальні причини виникнення соціальних та політичних небезпек;
- характеристику комбінованих небезпек;
- заходи для запобігання зсувів, пожеж та вибухів у житловому фонді;
- особливі заходи безпеки при використанні у побуті газу, токсичних, пожеже- та вибухонебезпечних речовин, електричного устаткування, судин, що знаходяться під тиском тощо;
- загальні правила користування та поведінки в приміщеннях житлових будинків і на прибудинковій території;
- заходи для запобігання зсувів, пожеж та вибухів у житловому фонді;
- вимоги щодо забезпечення санітарно-гігієнічного та епідемічного благополуччя населення;
- загальні правила поведінки на вулицях і дорогах, використання транспортних засобів та користування ними;
- причини виникнення, загальна характеристика та класифікація надзвичайних ситуацій;
- ідентифікацію типу ситуацій та оцінка рівня небезпеки;
- принципи та засоби захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій;
- дії адміністрації, персоналу та населення при виникненні надзвичайних ситуацій;
- організація ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- види уражень організму людини;
- послідовність дій при наданні першої долікарської допомоги;
- комплектація аптечки першої допомоги;
- підручні засоби для надання першої допомоги,
- правила зупинення кровотечі та обробки ран;
- правила і порядок дій при виведенні людини з непрітомного стану та стану клінічної смерті.
- основні законодавчі акти про ОП;
- міжгалузеві і галузеві нормативні акти про ОП, їх кодування;
- органи державного нагляду за ОП;
- відповідальність за невиконання вимог з ОП;
- відшкодування збитків працівникам у разі ушкодження їх здоров'я та моральних збитків;
- навчання з питань ОП при підготовці працівників, при їх прийнятті на роботу та в період роботи;
- порядок розслідування нещасних випадків на виробництві.
- поняття «виробнича санітарія» та «гігієна праці», фактори, що обумовлюють санітарно-гігієнічні умови праці;
- мікроклімат та його вплив на організм людини;
- гігієнічну класифікацію шкідливих речовин за характером дії на організм людини та класи небезпечності шкідливих речовин;
- основні методи профілактики отруєнь та професійних захворювань;
- гігієнічне нормування забруднення повітря шкідливими речовинами;

- методи контролю повітря робочої зони і вимоги до них;
- класифікація вентиляційних систем та їх призначення, організація повітрообміну в приміщенні, схеми вентиляції;
- види виробничого освітлення, його значення, вимоги санітарних норм до виробничого освітлення;
- параметри звукового поля, дію шуму на організм людини і методи захисту від нього;
- види вібрацій, їх параметри, нормування та вплив на організм людини;
- вплив електромагнітних полів на людину та методи захисту від них;
- види і джерела іонізуючих випромінювань, соматичні та генетичні наслідки радіаційного опромінення;
- поглинуту та еквівалентну дози, одиниці виміру, заходи і засоби захисту від іонізуючих випромінювань, гігієнічне нормування радіаційного опромінення;
- складові безпечності технологічного процесу і обладнання;
- основи техніки безпеки при виконанні практичних завдань на робочому місці;
- основи техніки безпеки при проведенні лабораторних і практичних занять в ПТНЗ;
- значення питань електробезпеки, фактори, що впливають на характер ураження електричним струмом;
- поняття пожежної безпеки і шкідливі та небезпечні фактори при пожежі;
- особливості горіння газів, рідин, твердих горючих речовин, пилу;
- показники пожежової бухонебезпеки речовин різного агрегатного стану;
- класифікація приміщень і виробництв за вибухопожежонебезпечністю;
- вибухо- та пожежонебезпечність приміщень і зон за ПУЕ;
- система попередження пожеж і пожежного захисту в ПТНЗ;
- методи та речовини, що застосовуються при гасінні пожеж, первинні та стаціонарні засоби пожежогасіння, колективні та індивідуальні засоби захисту людей під час пожеж;
- на основі аналізу результатів власних спостережень за навколошнім середовищем, використовуючи типові ознаки виникнення небезпек, ідентифікувати джерела і типи небезпек, шкідливі та небезпечні чинники;
- на основі результатів аналізу характеру діяльності людини та моделей типових небезпечних ситуацій прогнозувати можливість виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників;
- на основі інформації про наявність або можливість виникнення шкідливих і небезпечних чинників та про їх кількісні характеристики за допомогою моделей типових небезпечних ситуацій визначати рівень індивідуального ризику;
- використовуючи інформацію про допустимий рівень індивідуального ризику та типові рекомендації щодо адекватних дій у разі виникнення ознак небезпечної ситуації, зменшувати ризик до допустимих значень;
- на основі аналізу результатів власних спостережень за навколошнім середовищем та використовуючи типові ознаки шкідливих і небезпечних чинників, своєчасно визначати наявність небезпечної ситуації, її вид та резерв часу;
- за результатами прогнозу можливості виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників, або на основі інформації про наявність і вид небезпечної ситуації, резерву часу, а також типових рекомендацій щодо адекватних дій визначати план індивідуальних дій з метою попередження або зменшення рівня вірогідного пошкодження;
- використовуючи штатні та допоміжні засоби, реалізовувати попередньо розроблений план дій щодо попередження або зменшення можливого пошкодження;

- на основі положень нормативно-правових актів та індикаторів сталого розвитку розробляти і оформляти вимоги до відповідних органів виконавчої влади та об'єктів господарювання щодо визначення фактичного та забезпечення допустимого рівня небезпеки й створення нешкідливих умов для життєдіяльності;
- на основі аналізу результатів спостережень за навколоишнім середовищем, використовуючи адекватні методи та методики давати оцінку екологічним та соціальним наслідкам інцидентів
- на підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу з питань охорони праці організовувати дотримання вимог безпеки праці учасниками трудового процесу;
- на підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу організовувати дотримання санітарно-гігієнічних вимог учасниками трудового процесу;
- за умов виробничої діяльності:
- на підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу, контролювати дотримання безпеки праці учасниками трудового процесу;
- на підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу, контролювати дотримання санітарно-гігієнічних вимог учасниками трудового процесу;
- на основі аналізу результатів власних спостережень за наслідками нещасного випадку або аварії, користуючись чинними положеннями визначати факт випадку чи аварії;
- у складі комісії з розслідування нещасного випадку, користуючись чинними положеннями, складати акт про нещасний випадок на виробництві.

5. Пререквізити: здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом курсу «Вища математика», «Фізика», «Хімія», «Екологія».

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроектором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
3. Лабораторні прилади та установки.
4. Тексти лекцій.
5. Роздатковий ілюстративний матеріал.
6. Moodle.

7. Схема курсу

Тема, план
ТЕМА 1. Теоретичні основи БЖД. Небезпека – потенційне джерело шкоди. Ризик – як оцінка небезпеки
ТЕМА 2. Людина – основний елемент системи «Л-ЖС». Взаємодія людини з навколоишнім середовищем та технікою. Життєве середовище та його характеристика. Види небезпек та їх характеристика

Тема, план
ТЕМА 3. Теоретичні та нормативно-правові основи ОП
ТЕМА 4. СУОП підприємства. Функції і завдання СУОП
ТЕМА 5. Загальні положення фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Мікроклімат робочої зони. Вентиляція виробничих приміщень. Освітлення виробничих приміщень. Шум, ультразвук та інфразвук. Вібрація. Іонізуючі та електромагнітні випромінювання
ТЕМА 6. Вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Техніка безпеки при виконанні механізованих робіт. Електробезпека.
ТЕМА 7. Основи пожежної безпеки
Теоретичні постулати БЖД
Аналізатори людини
Розробка, погодження та затвердження інструкцій з охорони праці
Розслідування нещасних випадків на виробництві
Дослідження параметрів мікроклімату
Дослідження природного освітлення
Дослідження опору тіла людини електричному струму
Первинні засоби пожежогасіння

8. Підсумковий контроль

Залік за умов виконання навчальної програми

СИЛАБУС

**Подільський державний аграрно-технічний університет
Навчально-науковий інститут заочної і дистанційної освіти
Кафедра теоретико-правових і соціально-гуманітарних дисциплін**

Назва курсу	ФІЛОСОФІЯ
E-mail кафедри:	ifp@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1343 http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1350

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Філософія» згідно з галузевими стандартами вищої освіти України належить до нормативних (обов'язкових) навчальних дисциплін циклу соціально-гуманітарної підготовки фахівців різних спеціальностей. Програма орієнтована на організацію вивчення курсу, оволодіння студентами всіх форм навчання системою філософських знань, науковою методологією, а також на формування наукового світогляду, творчого мислення й високої духовної культури. Філософські знання та загальна методологія є визначальною умовою пізнавальної й практичної діяльності сучасної людини.

2. Мета та цілі курсу - Метою дисципліни є формування цілісних уявлень про зародження та розвиток філософського знання, а також про сучасні філософські проблеми світу, людини та суспільства. Завдання полягає у формуванні високого рівня філософської культури та раціонального мислення майбутнього бакалавра, вірного розуміння сутності сучасних світоглядних проблем, їхніх витоків і теоретичних варіантів вирішення, а також принципів та ідеалів, що формують мету, засоби та характер діяльності людини.

3. Формат курсу

- Очний;
- Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;
- Заочний (дистанційний) - курс без очної складової (*online, Moodle*).

4. Результати навчання – Здатність демонструвати знання і розуміння основ філософії, історії і культури України, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності розуміння до етичних цінностей, знання економіки й права самостійно вивчати і аналізувати різноманітні документи і матеріали щодо минулого і сучасного України. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; використання сучасних науково-технічних і культурних досягнень світової цивілізації.

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів - «Політологія», «Соціологія», «Історія та культура України», «Основи права» та «Методика наукових досліджень»

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроектором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
4. Тексти лекцій.
5. Роздатковий ілюстративний матеріал.

7. Схема курсу

Тема, план
<p>Тема1. Філософія як особливий тип світоглядного знання (лекція)</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Коло філософських проблем. Предмет філософії
2. Зародження філософії як світоглядної форми свідомості
3. Структура та функції філософії

Тема, план
<p>Тема 2. Проблема людини у філософії (лекція)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема походження та буття людини в світі 2. Єдність біологічного і соціального в людині 3. Свобода та необхідність в житті людини 4. Сенс життя і духовність людини
<p>Тема 3. Світогляд (лекція)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття світогляду та його структура. 2. Міфологія та релігія – дорациональні світоглядні форми. 3. Філософія як світогляд. Ідеалізм та матеріалізм як світоглядні філософські позиції.
<p>Тема 4. Філософія Стародавнього світу (лекція)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Староіндійська філософія. 2. Конфуціанство і даосизм – основні течії старокитайської філософії. 3. Антична філософія: характер, етапи розвитку, проблематика.
<p>Тема 5. Філософія V – XIX ст. (лекція)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Середньовічна філософія. 2. Філософія Відродження. 3. Філософія Нового часу і Просвітництва. 4. Німецька класична філософія.
<p>Тема 6. Сучасна світова та українська філософія (лекція)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні напрями та особливості сучасної некласичної філософії. 2. Українська філософська думка: етапи розвитку, ідеї, постаті.
<p>Тема 7. Філософське уявлення про світ (лекція)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Картина світу як світоглядне уявлення.

Тема, план
2.Проблема єдності світу. 3.Рух спосіб існування всього сутнього.
Тема 1. Предмет, проблематика, структура, функції та значення філософії (<i>семінар</i>) 1.Предмет та проблематика філософії. Специфіка філософського знання. Риси філософського мислення. 2.Сутність світогляду, його складові та типи. Філософія як тип світогляду. 3.Філософія в системі культури. Функції філософії. 4.Структура філософського знання. Філософські дисципліни та філософські науки. 5.Призначення філософії та її роль у житті суспільства і людини.
Тема 2. Стародавня та антична філософія (<i>семінар</i>) 1.Становлення філософії. Історична періодизація філософії. Методи історико-філософського аналізу. 2.Особливості східного та західного типів філософствування. 3.Джерела, провідні ідеї та напрями філософської думки Стародавньої Індії. 4.Джерела, провідні ідеї та напрями філософії Стародавнього Китаю. 5.Антична філософія. 5.1Періодизація історії античної філософії. Основні особливості античної філософії. 5.2.Ідеї та представники античної натурфілософії. Космоцентризм. 5.3.Ідеї та представники класичної античної філософії: софісти, Сократ, Платон, Арістотель. 5.4.Загальні риси, провідні школи та ідеї пізньої античної філософії. 6.Особливості східного та західного типів філософствування.
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження (<i>семінар</i>) 1. Релігійний світоглядний зміст культури та філософії Середньовіччя. Теоцентризм. Місце філософії у духовному житті Середньовіччя. 2. Вихідні ідеї та представники апологетики та патристики. 3. Схоластика і містика-провідні напрями середньовічної філософії. Вихідні ідеї та представники схоластики. Дискусія про універсалії: реалізм-номіналізм.

Тема, план
<p>4. Філософська думка Візантії. Арабо-мусульманська філософія.</p> <p>5. Поняття „Відродження” і характерні риси духовного життя цієї доби. Антропоцентризм.</p> <p>Провідні напрями ренесансного філософствування: гуманістичний антропологізм, неоплатонізм, натурфілософія.</p>
<p>Тема 4. Філософія Нового часу (семінар)</p> <p>1. Особливості духовних процесів та розвитку філософії в епоху Нового часу. Наукоцентризм і механіцизм.</p> <p>2. Розвиток гносеології та методології в філософії Нового часу. Раціоналізм та емпіризм - провідні тенденції в тлумаченні пізнання.</p> <p>3. Філософія Просвітництва.</p> <p>4. Німецька класична філософія.</p> <ul style="list-style-type: none"> 4.1. Критична філософія І. Канта. 4.2. Система ідеалістичної діалектики Г. Гегеля. 4.3. Місце німецької класичної філософії в історії новоєвропейської філософії. <p>5. Марксизм „Філософія життя”. Позитивізм.</p>
<p>Тема 5. Сучасна світова філософія (семінар)</p> <p>1. Загальні особливості філософії ХХ та початку ХХІ ст.</p> <p>2. Напрями, ідеї та представники сцієнтистських напрямів у філософії ХХ-ХХІ ст.</p> <p>3. Вихідні ідеї антропологічних шкіл та напрямів у філософії ХХ-ХХІ ст.</p> <p>4. Культурологічні та історіософські напрями філософії ХХ-ХХІ ст.</p> <p>5. Релігійна філософія ХХ-ХХІ ст.: напрями та ідеї.</p> <p>6. Провідні тенденції сучасного розвитку світової філософії. Всесвітні філософські конгреси.</p>
<p>Тема 6. Українська філософія (семінар)</p> <p>1. Українська філософія як органічна складова української духовної культури. Загальні особливості української філософії та етапи її розвитку.</p> <p>2. Філософська думка України доби Київської Русі.</p> <p>3. Філософська думка України доби Відродження.</p> <p>4. Філософія українського Просвітництва.</p> <p>5. Філософія Г. Сковороди.</p>

Тема, план
6.Українська філософія XIX-XX ст.
<p>Тема 7. Філософське розуміння світу (онтологія) (семінар)</p> <p>1.Зміст категорії „буття”. Основні форми буття.   2.Світ як єдність об’єктивної реальності. Структура об’єктивної реальності.   4.Категорії „буття”, „субстанція”, „матерія”, „природа”, „світ”: тотожне та відмінне.   5.Рух, простір і час як форми існування матерії.   6.Філософська концепція розвитку. Діалектика.</p>
<p>Тема 8. Проблема людини в філософії (філософська антропологія) (семінар)</p> <p>1.Філософське осмислення сутності людини. Єдність біологічного, соціального і духовного в людині. Сфери буття людини.   2.Проблема походження людини. Антропосоціогенез.   3.Цілепокладання як спосіб людської життедіяльності. Людина як суб’єкт предметно-практичної діяльності.   4.Індивідуально-особистісне і соціально-спільнотнісне в людині. Співвідношення понять „людина – індивід – особа – особистість - індивідуальність”.   5.Тема життя, смерті та бесмерття у філософії. Філософське осмислення сенсу та призначення життя людини.</p>

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
інженерно-технічний факультет
кафедра професійної освіти

Назва курсу	Академічне письмо
E-mail	po@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	

1. Коротка анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Академічне письмо» є обов'язковою для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти за освітньо-професійною програмою 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

В умовах розбудови України, утвордження її на міжнародній арені, закріплення української мови як державної, розширення процесів демократизації нашого суспільства постало нагальна потреба впровадження української мови в усі сфери життєдіяльності держави, забезпечення використання її у професійній діяльності кожного громадянина. Отже, майбутнім фахівцям мова потрібна не як сукупність правил, а як система світобачення, засіб культурного співжиття в суспільстві, самоформування і самовираження особистості. Зміст дисципліни покликаний не лише узагальнити й систематизувати знання з української мови, набуті студентами у школі, а й сформувати мовну особистість, обізнану з культурою усного і писемного мовлення, яка вміє в повному обсязі використовувати набуті знання, уміння і навички для оптимальної мовної поведінки в професійній сфері.

2. Мета та цілі курсу

Метою навчальної дисципліни є формування мовної компетенції майбутніх фахівців, що містить: знання і практичне оволодіння нормами літературної професійної мови; навички самоконтролю за дотриманням мовних

норм у спілкуванні; вміння і навички оптимальної мовної поведінки у професійній сфері; стійкі навички усного й писемного мовлення, зорієнтованого на професійну специфіку; навички оперування фаховою термінологією, редактування, корегування та перекладу навчальних та наукових текстів.

3. Формат курсу – Очний, Змішаний (має супровід в системі Moodle).

4. Результати навчання

Нормативний зміст підготовки здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр», які вивчають дисципліну «Академічне письмо», передбачає наступні **програмні результати навчання**:

ПРН 1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.

ПРН 2. Оцінити значення гуманітарних, природничо-наукових знань; знаходити рішення у професійній діяльності, бути здатним інтерпретувати їх результати.

ПРН 5. Вибирати комплекс необхідних гуманітарних, природничо-наукових знань та професійної інформації для вирішення питань майбутньої фахової діяльності.

ПРН 6. На основі персоніфікованих знань брати участь у професійних тренінгах, дискусіях, обговореннях.

ПРН 7. На основі гуманітарних та професійних знань формувати етико-деонтологічні засади під час співпраці в колективі та спілкування із суб'єктами груп контактування.

ПРН 9. На основі гуманітарних знань демонструвати соціальний оптимізм, повагу до етичних принципів. Проявляти позитивну професійну, соціальну та емоційну поведінку і адаптувати її до системи загальнолюдських цінностей; в межах компетенції проявляти самостійність і відповідальність у роботі.

У результаті успішного вивчення дисципліни «Українська мова» будуть досягнуті наступні **предметні результати навчання**:

- демонструвати вільне володіння українською мовою під час практичних занять і достатньо високий рівень самостійної підготовки;

- демонструвати уміння аналізувати фахову термінологію та застосовувати її у різноманітних комунікативних процесах, редактувати словосполучення, речення та тексти професійного спрямування;

- виголошувати публічний виступ, дотримуючись етикету спілкування, використовувати прийоми новизни та проблемні ситуації;

- будувати стилістично витримане, збагачене різноманітними мовними засобами письмове висловлювання, дотримуватися орфографічних та пунктуаційних норм; демонструвати критичне мислення;

- створювати відповідні типи документів (з урахуванням виду), ураховувати вимоги до виконання завдання, витримувати всі реквізити; створювати тексти, що відзначаються багатством слововживання, граматичною та стилістичною правильністю та відсутністю порушення будь-яких мовних норм;

- демонструвати високий рівень володіння знанням орфоепічних, орфографічних, лексичних, граматичних, стилістичних норм сучасної української мови; етикету ділового спілкування; основ культури усного та писемного мовлення; термінів, професіоналізмів та фразеології майбутнього фаху; стилів і типів професійного мовлення; класифікації документів; вимог до складання текстів документів.

5. Пререквізити - відсутні

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання

Вивчення дисципліни також передбачає: роботу у навчальному середовищі Moodle Workspace; використання інструментів Microsoft Office, у тому числі PowerPoint; роботу з відео (Vizia, EdPuzzle) та інтерактивними презентаціями (Zeetings, Roojoom), сервісами для проведення онлайн зустрічі (Zoom, Scype).

7. Схема курсу

Тема, план
<p>Тема 1.1. Державна мова – мова професійного спілкування</p> <p>РН: розширення знань про українську літературну мову і мову професійного спілкування, засвоєння понять мовної, мовленнєвої, комунікативної компетенції та мовнокомунікативної професійної компетенції; розвиток навичок стилістично правильного оформлення думки.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Предмет і завдання курсу, його наукові основи.
2. Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови.
3. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови.
4. Професійна мовнокомунікативна компетенція.
5. Мовне законодавство та мовна політика в Україні.

Тема 1.2. Основи культури української мови

РН: засвоїти основні поняття і критерії культури фахової мови, сформувати комунікативну професіограму майбутнього фахівця, забезпечити оволодіння орфоепічними, орфографічними, лексичними, пунктуаційними та стилістичними нормами сучасного українського професійного мовлення.

План

1. Комунікативні ознаки культури мови.
2. Правильність як основна ознака культури мови. Поняття норми літературної мови: типи мовних норм; основні тенденції змін мовних норм.
3. Комунікативна професіограма фахівця.

Тема 1.2. Основи культури української мови. Мовленнєвий етикет фахівця

РН: вироблення умінь і навичок послуговування впорядкованою парадигмою знаків у різних етикетних комунікативних ситуаціях, збагачення фахового словникового запасу, засвоєння правил поведінки, які регламентують взаємини між людьми у різних спілкувальних ситуаціях.

План

1. Мовний, мовленнєвий, спілкувальний етикет.
2. Стандартні етикетні ситуації. Парадигма мовних формул.
3. Причини і наслідки вульгаризації сучасного мовлення.
4. Суржик у масовій свідомості.

Тема 1.3. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні

РН: набути знання про функціональні стилі української літературної мови; основні параметри стилів, власне мовні особливості; визначати жанри наукового, офіційно-ділового і розмовного стилів, що репрезентують професійну сферу, правильно будувати різні типи текстів з урахуванням специфіки конкретної мовленнєвої ситуації.

План

1. Функціональні стилі української мови.
2. Основні ознаки функціональних стилів.
3. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.

Тема 2.1. Спілкування як інструмент професійної діяльності

РН: з'ясувати роль спілкування у професійній діяльності, етапи, види і форми спілкування, зв'язок спілкування з мовою та мовленням, роль мови у спілкуванні; уміти розрізняти види і форми спілкування; ознайомитись із

невербальними засобами спілкування; розвивати уміння добирати мовні засоби в контексті висловлювання відповідно до професійної сфери діяльності.

План

1. Спілкування і комунікація. Функції спілкування.
2. Види, типи і форми професійного спілкування. Поняття ділового спілкування.
3. Основні закони спілкування. Стратегії спілкування.
4. Невербалльні компоненти спілкування.

Тема 2.2. Риторика і мистецтво презентації

РН: з'ясувати особливості комунікативно-мовленнєвих ситуацій, характерних для фахової діяльності; знати закономірності логіки мовлення, основні види ораторських промов; оволодіти основними прийомами удосконалення майстерності мовлення; набути навичок побудови розгорнутого монологу з фахової проблематики; розвивати уміння виражати думку відповідно до змісту, умов комунікації й адресата.

План

1. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію.
2. Види публічного мовлення.
3. Публічний виступ як важливий засіб комунікації.
4. Мистецтво аргументації. Техніка і тактика аргументування.
5. Культура сприймання публічного виступу. Уміння ставити запитання, уміння слухати.

Тема 2.3. Форми колективного обговорення професійних проблем

РН: з'ясування етапів проведення, форм організації дискусії; оволодіння прийомами удосконалення майстерності дискусійного мовлення; формування навичок побудови розгорнутого діалогу з фахової проблематики, логічно правильно, точно, етично й емоційно виражати думку відповідно до змісту, умов комунікації й адресата, прагнучи при цьому виробити індивідуальний стиль.

План

1. Мистецтво перемовин.
2. Збори як форма прийняття колективного рішення.
3. Нарада. Дискусія.
4. Технології проведення «мозкового штурму».

Тема 2.4. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації

РН: набути знань про документ як основний вид ділового мовлення, види документів за класифікаційними ознаками, Національний стандарт України (ДСТУ-4163-2003); засвоїти основні правила оформлення реквізитів, вимоги до бланків та тексту документів, розташування реквізитів на сторінці.

План

1. Класифікація документів.
2. Національний стандарт України.
3. Вимоги до змісту та розташування реквізитів.
4. Вимоги до тексту документа.

Тема 2.5. Документація з кадрово-контрактних питань

РН: сформувати уміння і навички складання та оформлення документів з кадрово-контрактних питань; з'ясувати призначення резюме, автобіографії, характеристики, рекомендаційного листа, мотиваційного листа тощо.

План

1. Поняття документів з кадрових питань.
2. Основні види документів з кадрових питань. Вимоги до їх складання і оформлення.
  - 2.1. Резюме. Характеристика. Рекомендаційний лист. Мотиваційний лист.
  - 2.2. Заява. Види заяв.
  - 2.3. Автобіографія. Особовий листок з обліку кадрів.

Тема 2.6. Довідково-інформаційні документи.

РН: засвоєння головних ознак довідково-інформаційних документів; оволодіння уміннями і навичками складання, написання та оформлення документів, навичками комунікативно виправданого використання мовних засобів відповідно до мети і обставини спілкування.

План

1. Прес-реліз. Повідомлення про захід.
2. Звіт. Рапорт.
3. Службова записка. Пояснювальна записка.
4. Протокол, витяг з протоколу.

Тема 3.1. Українська термінологія в професійному спілкуванні

РН: засвоєння термінознавчого комплексу, необхідного у майбутній фаховій діяльності, з'ясування етапів формування української термінологічної лексики, історію становлення і розвитку української наукової термінології; набуття навичок

послуговування термінологічним комплексом, що стосується обраного майбутнього фаху, аналізу специфіки термінів.

План

1. Теоретичні засади термінознавства та лексикографії.
2. Поняття терміна та терміносистеми.
3. Професіоналізми та номенклатурні найменування.

Тема 3.2. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні

РН: знати специфічні риси наукового стилю, жанри наукового мовлення та особливості їх написання; розвивати уміння аналізувати тексти наукового стилю, складати план, конспект, реферат; вдосконалювати уміння створювати академічні тексти в жанрах, які відповідають професійній підготовці.

План

1. Особливості академічного тексту і професійного наукового викладу думки.
2. Мовні засоби наукового стилю.
3. Науковий стиль та академічне письмо.

Тема 3. Проблеми перекладу і редактування академічних текстів. Практикум з перекладу і редактування

РН: оволодіння навичками письмового перекладу текстів наукового стилю українською мовою; поглиблення знань про граматичну структуру української мови; формування умінь редактування, коригування та перекладу академічних текстів.

План

1. Суть і види перекладу. Переклад термінів.
2. Особливості редактування наукового тексту.
3. Типові помилки під час перекладу і редактування академічних текстів українською мовою.

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

Силабус

**Подільський державний аграрно-технічний університет
навчально-науковий інститут дистанційної освіти (ННІДО)
кафедра іноземних мов**

Назва курсу	Іноземна мова (англійська)
E-mail:	im@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1241

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Іноземна мова (англійська)» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня „Бакалавр”. Контент Силабусу «Іноземна мова (англійська)» передбачає систематичне засвоєння студентами основних мовленнєвих навичок (читання, письма, активного спілкування та аудіювання) та опанування великої кількості міжкультурних тем, лексичних вправ, фразових дієслів, сталих виразів, ідіом, базових побутових розмовних тем, що дасть змогу вільно орієнтуватися в сучасному англомовному світі. Курс також спрямований на підготовку до складання іспиту First Certificate Examination та передбачає розвиток навичок читання, аудіювання, говоріння та письма до наміченого рівня (B1 за шкалою Ради Європи). Навчальна дисципліна «Іноземна мова (англійська)» має на меті розвивати мовну компетенцію студентів до рівня ретельного та усвідомленого використання англійської мови у широкому колі реальних ситуацій на міжсобістісному, професійному та освітньому рівнях. Вивчення основ іноземної мови спрямоване на формування та розвиток логічного мислення студентів, їх іншомовних мовленнєвих здібностей, різних видів пам'яті, уяви, уміння самостійно працювати з матеріалом.

2. Мета та цілі курсу - Мета навчальної дисципліни «Іноземна мова (англійська)» – практичне володіння іноземною мовою для її використання в професійній діяльності фахівця в ситуаціях побутового спілкування, студенти повинні розпізнавати значення усного мовлення, здійснене носіями стандартної англійської мови та загального американського варіанту, а також іноземцями, чия вимова наближена до цих норм; в усному мовленні — студенти повинні демонструвати розмовну англійську мову, яка б була зрозумілою як носіям мови, так й іноземцям, які розмовляють мовою, наблизеною до стандартних норм. Основними **завданнями** курсу є: опрацювання теоретичних основ граматики англійської мови; розвиток навичок виконання тестових завдань із запропонованої тематики; розвиток вмінь практичного застосування вивченого граматичного матеріалу в усному мовленні та на письмі; розвиток навичок професійного перекладу різних граматичних структур з англійської мови на українську та навпаки.

3. Формат курсу – Змішаний

4. Результати навчання – уміння та навички. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен: **знати** мовний матеріал мови, що вивчається (лексика, граматика, структурні й мовні моделі) у професійному контексті на рівні, визначеному Радою Європи як В1, у тому числі:

- граматичні структури, типові для усної та письмової загальної та професійноорієнтованої комунікації;
- базову нормативну граматику й складні граматичні конструкції в активному володінні та для пасивного сприйняття;
- загальновживану, загальноекономічну й професійну лексику;
- правила ділового етикету та міжкультурної комунікації;
- регистри (стилі) спілкування, у тому числі типові для професійного спілкування;
- мовні особливості спілкування у мережі Інтернет;

вміти:

- користуватися іноземною мовою у професійній діяльності та у побутовому спілкуванні;
- розуміти зміст текстів професійно-орієнтованого характеру певного рівня складності;
- здійснювати пошук інформації за завданням, збирання, аналіз даних, необхідних для вирішення умовно-професійних завдань;
- працювати з іншомовними джерелами інформації;
- презентувати іншомовну інформацію професійного характеру у вигляді переказу або доповіді;

- сприймати на слух зміст навчальних аудіо матеріалів професійного спрямування;
- брати активну участь у дискусіях, обґрунтовувати власну точку зору;
- здійснювати ефективну професійну комунікацію з представниками інших культур.

Нормативний зміст підготовки здобувачів освітнього ступеня „Бакалавр”, які вивчають дисципліну «Іноземна мова» передбачає програмні результати навчання: здатність асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістово інтерпретувати отримані результати. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів – «іноземна мова», «українська мова», «методологія сучасних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «управління науковими проектами».

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроектором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
4. Тематичний план практичних занять.
5. Роздатковий ілюстративний матеріал.
6. Тестові завдання для проведення поточного контролю.
7. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.

7. Схема курсу

Тема, план
Розділ 1. Професійно орієнтований цикл. Вступ
Тема 1.1. ЕКОНОМІКА. Система часів дієслова
Тема 1.2. ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ Система утворення питальних та заперечних речень
Тема 1.3. ЕКОНОМІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ Активний стан дієслова
Тема 2.1. УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ Пасивний стан дієслова
Тема 2.2. ПРОБЛЕМИ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ Система часів дієслів в пасивному стані
Тема 2.3. РІВНІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ Різниця між активним і пасивним станом дієслова
Тема 3.1. ФІНАНСИ. ОБЛІК ТА АУДИТ Дієприкметник 1.

Тема, план

Тема 3.2. ФІНАНСИ: ОСНОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Дієприкметник 2.

Тема 3.3. ОБЛІК ТА АУДИТ: ІСТОРІЯ ПОХОДЖЕННЯ

Дієприкметник. Дієприкметникове речення.

Розділ 4. Узагальнюючий цикл. Вступ

Тема 4.1. ГРОШІ.

Герундій. Правила утворення.

Тема 4.2. БАНКИ

Вживання Герундія.

Тема 5. 1. ЦНИ

Особливості перекладу речень з Герундієм.

Тема 5. 2. РИНКИ

Інфінітив. Правила утворення.

Тема 5.3. ЦНИ ТА РИНКИ: ОСНОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Особливості перекладу речень з інфінітивом.

Тема 6.1. ВЛАСНІСТЬ

Тема, план
Прийменник.
Тема 6.2. ФОРМИ ВЛАСНОСТИ Типи прийменників.
Тема 6.3. ФОРМИ ВЛАСНОСТІ: СУЧАСНИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ Особливості вживання прийменників.
Тема 6.4. ФОРМИ ВЛАСНОСТІ: ОСНОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ Прийменники у складі фразових дієслів. Особливості перекладу

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умови виконання навчальної програми

Силабус

**Подільський державний аграрно-технічний університет
навчально-науковий інститут заочної і дистанційної освіти (ННІЗДО)
кафедра іноземних мов**

Назва курсу	Іноземна мова (німецька)
E-mail кафедри:	im@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1808

1. **Коротка анотація до курсу** - Навчальна дисципліна «Іноземна мова (німецька)» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня „Бакалавр”. Контент Силабусу «Іноземна мова (німецька)» передбачає систематичне засвоєння студентами основних мовленнєвих навичок (читання, письма, активного спілкування та аудіювання) та опанування великої кількості міжкультурних тем, лексичних вправ, фразових дієслів, сталих виразів, ідіом, базових побутових розмовних тем, що дасть змогу вільно орієнтуватися в сучасному німецькомовному світі. Курс передбачає розвиток навичок читання, аудіювання, говоріння та письма до наміченого рівня (B2 за шкалою Ради Європи). Навчальна дисципліна «Іноземна мова (німецька)» має на меті розвивати мовну компетенцію студентів до рівня ретельного та усвідомленого використання німецької мови у широкому колі реальних ситуацій на міжособистісному, професійному та освітньому рівнях. Вивчення основ іноземної мови спрямоване на формування та розвиток логічного мислення студентів, їх іншомовних мовленнєвих здібностей, різних видів пам'яті, уяви, уміння самостійно працювати з матеріалом.

2. Мета та цілі курсу - Мета навчальної дисципліни “ Іноземна мова (німецька)” – практичне володіння іноземною мовою для її використання в професійній діяльності фахівця в ситуаціях побутового спілкування, студенти повинні розпізнавати значення усного мовлення, здійснене носіями стандартної німецької мови, а також іноземцями, чия вимова наблизена до цих норм; в усному мовленні — студенти повинні демонструвати розмовну німецьку мову, яка б була зрозумілою як носіям мови, так й іноземцям, які розмовляють мовою, наблизеною до стандартних норм. Основними **завданнями** курсу є: опрацювання теоретичних основ граматики німецької мови; розвиток навичок виконання тестових завдань із запропонованої тематики; розвиток вмінь практичного застосування вивченого граматичного матеріалу в усному мовленні та на письмі; розвиток навичок професійного перекладу різних граматичних структур з німецької мови на українську та навпаки.

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп’ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати мовний матеріал мови, що вивчається (лексика, граматика, структурні й мовні моделі) у професійному контексті на рівні, визначеному Радою Європи як B2, у тому числі:

- граматичні структури, типові для усної й письмової загальної та професійно-орієнтованої комунікації;
- базову нормативну граматику й складні граматичні конструкції в активному володінні та для пасивного сприйняття;
- загальновживану, загальноекономічну й професійну лексику;
- правила ділового етикету та міжкультурної комунікації;
- регістри (стилі) спілкування, у тому числі типові для професійного спілкування;
- мовні особливості спілкування у мережі Інтернет;

Вміти:

- користуватися іноземною мовою у професійній діяльності та у побутовому спілкуванні;
- розуміти зміст текстів професійно-орієнтованого характеру певного рівня складності;
- здійснювати пошук інформації за завданням, збирання, аналіз даних, необхідних для вирішення умовно-професійних завдань;
- працювати з іншомовними джерелами інформації;
- презентувати іншомовну інформацію професійного характеру у вигляді переказу або доповіді;
- сприймати на слух зміст навчальних аудіо матеріалів професійного спрямування;
- брати активну участь у дискусіях, обґруntовувати власну точку зору;
- здійснювати ефективну професійну комунікацію з представниками інших культур.

Нормативний зміст підготовки здобувачів освітнього ступеня „Бакалавр”, які вивчають дисципліну «Німецька мова» передбачає програмні результати навчання: здатність здатність асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовою інтерпретувати отримані результати. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами

5. Пререквізити – німецька мова, українська мова, економіка

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання

1. Комп’ютер / мобільний пристрій (телефон);
2. Презентаційний мультимедійний матеріал;
3. Ілюстративний матеріал;
4. Силабус навчальної дисципліни;

5. Основний навчальний матеріал (підручники та посібники);
6. Допоміжний навчальний матеріал (словники, довідники, засоби зорової наочності, роздатковий матеріал, автентичні тематичні публікації у спеціалізованих німецькомовних періодичних виданнях, роздруковані ресурси Інтернету, навчальні відеоматеріали);
7. Навчальні матеріали для самостійної роботи (методичні рекомендації і розробки);
8. Пакети тестових завдань для вхідного та рубіжного контролю та банк завдань для поточного, діагностичні тести.

7. Схема курсу

Тема, план
Розділ 1. Професійно орієнтований цикл. Вступ
Тема 1.1. ЕКОНОМІКА. Система часів дієслова
Тема 1.2. ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ Система утворення питальних та заперечних речень

Тема 1.3. ЕКОНОМІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Активний стан дієслова

Тема 2.1. УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Пасивний стан дієслова

Тема 2.2. ПРОБЛЕМИ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Система часів дієслів в пасивному стані

Тема 2. 3. РІВНІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Різниця між активним і пасивним станом дієслова

Тема 3.1. ФІНАНСИ. ОБЛІК ТА АУДИТ

Дієприкметник 1.

Тема 3.2. ФІНАНСИ: ОСНОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Дієприкметник 2.

Тема 3.3. ОБЛІК ТА АУДИТ: ІСТОРІЯ ПОХОДЖЕННЯ

Дієприкметник.

Розділ 2. Узагальнюючий цикл

Вступ

Тема 4.1. ГРОШІ.

Модальні дієслова

Тема 4.2. БАНКИ

Модальні дієслова

Тема 5. 1. ЦІНИ

Модальні дієслова

Тема 5. 2. РИНКИ

Інфінітив. Правила утворення.

Тема 5.3. ЦІНИ ТА РИНКИ: ОСНОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Особливості перекладу речень з інфінітивом.

Тема 6.1. ВЛАСНІСТЬ

Прийменник.

Тема 6.2. ФОРМИ ВЛАСНОСТИ

Типи прийменників.

Тема 6.3. ФОРМИ ВЛАСНОСТИ: СУЧАСНИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ

Особливості вживання прийменників.

Тема 6.4. ФОРМИ ВЛАСНОСТИ: ОСНОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умови виконання навчальної програми

Сyllabus

Подільський державний аграрно-технічний університет
навчально-науковий інститут дистанційної освіти (ННІДО)
кафедра іноземних мов

Назва курсу	Іноземна мова (французька)
E-mail:	<u>im@pdatu.edu.ua</u>
Сторінка курсу в системі Moodle	<u>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1241</u>

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Іноземна мова (французька)» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня „Бакалавр”. Контент Силабусу «Іноземна мова (французька)» передбачає систематичне засвоєння студентами основних мовленнєвих навичок (читання, письма, активного спілкування та аудіювання) та опанування великої кількості міжкультурних тем, лексичних вправ, фразових дієслів, сталих виразів, ідіом, базових побутових розмовних тем, що дасть змогу вільно орієнтуватися в сучасному англомовному світі. Курс також спрямований на підготовку до складання іспиту First Certificate Examination та передбачає розвиток навичок читання, аудіювання, говоріння та письма до наміченого рівня (B1 за шкалою Ради Європи). Навчальна дисципліна «Іноземна мова (французька)» має на меті розвивати мовну компетенцію студентів до рівня ретельного та усвідомленого використання англійської мови у широкому колі реальних ситуацій на міжособистісному, професійному та освітньому рівнях. Вивчення основ іноземної мови спрямоване на формування та розвиток логічного мислення студентів, їх іншомовних мовленнєвих здібностей, різних видів пам'яті, уяви, уміння самостійно працювати з матеріалом.

2. Мета та цілі курсу - Мета навчальної дисципліни «Іноземна мова (французька)» – практичне володіння іноземною мовою для її використання в професійній діяльності фахівця в ситуаціях побутового спілкування, студенти повинні розпізнавати значення усного мовлення, здійснене носіями стандартної англійської мови та загального американського варіанту, а також іноземцями, чия вимова наближена до цих норм; в усному мовленні – студенти повинні демонструвати розмовну англійську мову, яка б була зрозумілою як носіям мови, так й іноземцям, які розмовляють мовою, наблизеною до стандартних норм. Основними завданнями курсу є: опрацювання теоретичних основ граматики англійської мови; розвиток навичок виконання тестових завдань із запропонованої тематики; розвиток вмінь практичного застосування вивченого граматичного матеріалу в усному мовленні та на письмі; розвиток навичок професійного перекладу різних граматичних структур з англійської мови на українську та навпаки.

3. Формат курсу – Змішаний

4. Результати навчання – уміння та навички. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен: **знати** мовний матеріал мови, що вивчається (лексика, граматика, структурні й мовні моделі) у професійному контексті на рівні, визначеному Радою Європи як B1, у тому числі:

- граматичні структури, типові для усної та письмової загальної та професійноорієнтованої комунікації;
- базову нормативну граматику та складні граматичні конструкції в активному володінні та для пасивного сприйняття;
- загальновживану, загальноекономічну та професійну лексику;
- правила ділового етикету та міжкультурної комунікації;
- регістри (стилі) спілкування, у тому числі типові для професійного спілкування;
- мовні особливості спілкування у мережі Інтернет;

вміти:

- користуватися іноземною мовою у професійній діяльності та у побутовому спілкуванні;
- розуміти зміст текстів професійно-орієнтованого характеру певного рівня складності;
- здійснювати пошук інформації за завданням, збирання, аналіз даних, необхідних для вирішення умовно-професійних завдань;
- працювати з іншомовними джерелами інформації;
- презентувати іншомовну інформацію професійного характеру у вигляді переказу або доповіді;
- сприймати на слух зміст навчальних аудіо матеріалів професійного спрямування;
- брати активну участь у дискусіях, обґруntовувати власну точку зору;
- здійснювати ефективну професійну комунікацію з представниками інших культур.

Нормативний зміст підготовки здобувачів освітнього ступеня „Бакалавр”, які вивчають дисципліну «Іноземна мова» передбачає програмні результати навчання: здатність асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістово інтерпретувати отримані результати. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів – «іноземна мова», «українська мова», «методологія сучасних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «управління науковими проектами».

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроектором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
4. Тематичний план практичних занять.
5. Роздатковий ілюстративний матеріал.
6. Тестові завдання для проведення поточного контролю.
7. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.

7. Схема курсу

Тема, план
Розділ 1. Професійно орієнтований цикл. Вступ
Тема 1.1. ЕКОНОМІКА. Система часів дієслова
Тема 1.2. ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ Система утворення питальних та заперечних речень
Тема 1.3. ЕКОНОМІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

	Тема, план
Активний стан дієслова	
Тема 2.1. УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	
Пасивний стан дієслова	
Тема 2.2. ПРОБЛЕМИ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	
Система часів дієслів в пасивному стані	
Тема 2.3. РІВНІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	
Різниця між активним і пасивним станом дієслова	
Тема 3.1. ФІНАНСИ. ОБЛІК ТА АУДИТ	
Дієприкметник 1.	
Тема 3.2. ФІНАНСИ: ОСНОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ	
Дієприкметник 2.	
Тема 3.3. ОБЛІК ТА АУДИТ: ІСТОРІЯ ПОХОДЖЕННЯ	
Дієприкметник. Дієприкметникове речення.	
Розділ 4. Узагальнюючий цикл. Вступ	
Тема 4.1. ГРОШІ.	
Герундій. Правила утворення.	
Тема 4.2. БАНКИ	

<p>Тема, план</p>
<p>Вживання Герундія.</p>
<p>Тема 5. 1. ЦНИ Особливості перекладу речень з Герундієм.</p>
<p>Тема 5. 2. РИНКИ Інфінітив. Правила утворення.</p>
<p>Тема 5.3. ЦНИ ТА РИНКИ: ОСНОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ Особливості перекладу речень з інфінітивом.</p>
<p>Тема 6.1. ВЛАСНІСТЬ Прийменник.</p>
<p>Тема 6.2. ФОРМИ ВЛАСНОСТИ Типи прийменників.</p>
<p>Тема 6.3. ФОРМИ ВЛАСНОСТИ: СУЧАСНИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ Особливості вживання прийменників.</p>
<p>Тема 6.4. ФОРМИ ВЛАСНОСТИ: ОСНОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ Прийменники у складі фразових дієслів. Особливості перекладу</p>

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

**Подільський державний аграрно-технічний університет
Навчально-науковий інститут заочної і дистанційної освіти
Кафедра теоретико-правових і соціально-гуманітарних дисциплін**

Назва курсу	ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ
E-mail кафедри:	ifp@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1122

1. Коротка анотація до курсу. Сучасна історична наука звільнилася від ідеологізації та політизації історичних явищ і подій, стала на шлях переосмислення та оновлення історичних знань. Дисципліна «Історія та культура України» є однією з головних складових гуманітарної загальноосвітньої підготовки фахівців із вищою освітою. Вона сприяє розвиткові особистості, формуванню її політичної відповідальності та творчого підходу до вирішення суспільних проблем. Засвоєння історичного досвіду допоможе майбутнім спеціалістам зайняти чітку громадянську позицію, розібратися у складностях сучасного життя та надасть можливість утверджувати державність.

2. Мета та цілі курсу -Мета курсу полягає в розкритті закономірностей та особливостей економічного, соціального, політичного та культурного розвитку України, її відносин з іншими народами та державами.

Завдання курсу:

- подати наукову періодизацію історії України, характерні риси основних періодів української історії, їхні особливості, визначальні події та явища в кожному з них;
- узагальнити досвід національного державотворення, традиції української державності, значення боротьби українського народу за її відродження та збереження;
- розкрити історію соціально-економічних та суспільно-політичних процесів в Україні, основні етапи

українського національно-визвольного руху, його конкретний зміст і організаційні форми, визначити роль і місце в українській історії видатних історичних осіб;

- висвітлити зміст і особливості розвитку української матеріальної та духовної культури, її взаємозв'язок зі світовою культурою, розкрити основні етапи становлення та розвитку вітчизняного авіабудування, сучасний стан авіаційної галузі;
- показати найважливіші події та явища української історії в контексті світової історії, роль України в системі міжнародних відносин.

3. Формат курсу

- Очний
- Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;
- Заочний (дистанційний) - курс без очної складової (online, Moodle).

4. Результати навчання – У результаті засвоєння навчального матеріалу студент повинен:

знати:

- особливості становлення та розвитку українського народу;
- формування української державної ідеї;
- боротьбу за національно-державну незалежність, пов'язані з нею геройчні подвиги, тріумфи та трагедії;
- видатних діячів минулого та сучасної України, їх роль та значення в історії України;
- етапи становлення та розвитку вітчизняного авіабудування, провідних авіаконструкторів та пілотів-випробувачів;

вміти:

- самостійно вивчати і аналізувати різноманітні документи і матеріали щодо минулого і сучасного України;
- узагальнювати, аналізувати історичні факти, події, проводити історичні паралелі, застосовувати здобуті знання і навички під час аналізу сучасного історичного етапу і визначення перспектив розвитку історичного процесу;
- Під час вивчення історії та культури України студенти мають можливість користуватися різними підручниками та посібниками. Але, роблячи узагальнюючі висновки з історії українського народу, не слід забувати, що багато фактів, подій, явищ, оцінок і коментарів, які давалися представниками різних історичних шкіл, наукових напрямків та окремими істориками, не завжди відповідали історичній правді.

5. Пререквізити—здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів - «Політологія», «Соціологія», «Філософія», «Основи права»та «Методика наукових досліджень»

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроектором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
4. Тексти лекцій.
5. Роздатковий ілюстративний матеріал.

7. Схема курсу

Тема, план
<p>Тема 1. Вступ до навчального курсу “Історія та культура України”. (лекція)</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Етимологія поняття культура та становлення культурологічного знання.
2. Структура та функції культури.
3. Основні риси української ментальності.
<p>Тема 2. Україна у найдавніші часи. Київська Русь. (лекція)</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Найдавніші поселення на території України. Трипільська культура
2. Кочові народи та античні міста-держави північного Причорномор'я і Криму
3. Походження і розселення слов'ян. Східнослов'янські союзи племен
4. Утворення та розвиток Київської Русі у IX- першій третині XII ст.
<p>Тема 3. Україна-Русь у період політичної роздробленості. Галицько-Волинське князівство. (лекція)</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Причини та наслідки феодальної (політичної) роздробленості Русі
2. Галицько – Волинське князівство
3. Монгольська навала на Русь

Тема 4. Українські землі у складі Литви та Польщі (XIV - середина XVI ст.). Виникнення козацтва. (лекція)

1. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського. Литовсько-Руська держава
2. Завоювання Галичини Польщею. Поширення польсько-католицької експансії
3. Формування українського козацтва. Козацтво як суспільно-політичний та військовий чинник українського національного поступу

Тема 5. Українські землі в складі іноземних держав (кінець XVIII — початок ХХст.). (лекція)

1. Територіально-адміністративний устрій
2. Соціально-економічний розвиток
3. Суспільно-політичний і національний рух
4. Українські землі в роки Першої світової війни

Тема 6. Боротьба за українську державність у 1917-1920 рр. (лекція)

1. Політичне становище в Україні після повалення царизму. Українська Центральна Рада та її відносини з Тимчасовим урядом Росії
2. Проголошення Української Народної Республіки. Війна більшовицької Росії проти УНР
3. IV Універсал Центральної Ради. Брестський мирний договір та його наслідки
4. Українська Держава П.Скоропадського
5. УНР у часи Директорії. Західноукраїнська Народна Республіка. Акт злуки УНР і ЗУНР 22.01.1919 р.

Тема 8. Україна незалежна держава. (лекція)

1. УРСР на завершальному етапі системної кризи СРСР. "Перебудова" та її наслідки
2. Україна – незалежна держава: проблеми становлення

Тема 1. Східні слов'яни у давнину. Київська Русь та її історичне значення. Галицько-Волинська держава (семінар)

1. Східні слов'яни та їх перші державні утворення. Антський союз племен.
2. Утворення та основні етапи розвитку Київської Русі. Давньоруська держава в період роздрібності.
3. Галицько-Волинська держава – спадкоємиця та правонаступниця Київської Русі.

Тема 2. Передумови формування української культури у Скіфську добу (семінар)

1. Початок епохи заліза
2. Грецька колонізація Північного Причорномор'я
3. Скіфія та її населення. Культура кочівників українського Степу 7 – 4 ст. до н.е.
4. Культура землеробів-скотарів українського Лісостепу 8 – 4 ст. до н.е.

Тема 3. Зародження українського козацтва. Запорізька Січ – зародок Української козацької державності (семінар)

1. Причини виникнення та джерела формування українського козацтва.
2. Утворення Запорозької Січі. Її адміністративно-територіальний, соціальний та політичний устрій.
4. Військове мистецтво запорожців. Боротьба козацтва проти турецько-татарської експансії.
5. Козацько-селянські повстання (кін. XVII – перша половина XVII ст.)

Тема 4. Українська національна революція XVII ст. та перший досвід державотворення (1648 р. – кінець XVIII ст.) (семінар)

1. Історичні передумови Української національної революції (1648-1676 pp.). Характер, завдання, рушійні сили, періодизація.
2. Розгортання національно-визвольної війни (1648-1657 pp.). Переяславська Рада. “Березневі статті” Б.Хмельницького. Формування української козацької держави в роки війни.
3. Наступ на політичну автономію України. Поразка Української національної революції. Гетьманство І.Мазепи. Остаточне скасування української державності.

Тема 5. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.) (семінар)

1. Соціально-економічний розвиток, національне відродження та суспільно-політичні рухи в Наддніпрянській Україні XIX ст.
  2. Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – на початку XX ст. (до 1914 р.).
  3. Соціально-економічне та політичне становище українських земель у складі Росії на початку XX ст. (до 1914 р.).
- Початок авіаери в Україні (кінець XIX – поч. XX ст.).
Україна в роки Першої світової війни.

Тема 6. Україна в роки Другої Світової війни та повоєнної відбудови (семінар)

1. Українське питання напередодні та на початку Другої світової війни.
2. Напад нацистської Німеччини на Радянський Союз. Установлення нацистського окупаційного режиму на території України.
3. Рух опору на окупованій території.
4. Визволення України. Роль радянських авіаторів у перемозі над окупантами. Внесок українського народу у розгром нацистської Німеччини та її сателітів.

Особливості повоєнної відбудови, адміністративно-територіальні зміни та суспільно-політичне життя.

Тема 7. Україна в умовах нарощання кризи тотального ладу (1955-1991 pp.) (семінар)

1. Характер суспільно-політичного життя в Україні (1956-1964 pp.)
2. Соціально-економічний розвиток України (1964-1985 pp.)
3. Україна в період перебудових процесів в СРСР (1985-1991 pp.)

Основні тенденції розвитку цивільної авіації в Україні (1955-1991 pp.)

Тема 8. Інтеграційні процеси України і Світовий простір. (семінар)

1. Відновлення української державності: історичні уроки і сучасні проблеми.
2. Економічні, соціальні, культурні трансформації українського суспільства.
3. Україна і світ. Держава Україна в оцінці вітчизняної і світової громадської думки.

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

кафедра обліку, оподаткування та технологій електронного обліку

Назва курсу	СТАТИСТИКА
E-mail кафедри	ia_tsvigyn@ukr.net
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=49

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Статистика» є обов'язковою при підготовці фахівців за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня бакалавр. Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичних основ і отримання досвіду практичного застосування сучасних статистичних методів досліджень (табличних, графоаналітичних, групування, порівняння, прогнозування та економіко-математичного моделювання), визначення їх взаємозв'язку, з урахуванням особливостей сфери застосування, можливостей та обмежень в процесі оцінювання та прогнозування стану і напрямків розвитку соціально-економічних явищ і процесів держави.

2. Мета та цілі курсу – Формування і засвоєння системи теоретичних знань та практичних навичок щодо статистичної оцінки економічних явищ і процесів суспільного життя, опанування методів статистичного аналізу, формування вмінь: проводити статистичні дослідження, обчислювати узагальнюючі показники, будувати статистичні таблиці, графіки, виявляти закономірності й тенденції розвитку досліджуваних явищ.

Курс статистики дає досить повне уявлення про основи статистичного вимірювання, методи узагальнення та аналізу інформації, яка характеризує соціально-економічні явища та процеси, закономірності суспільного життя.

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп’ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – Вивчення дисципліни «Статистика» дозволить отримати наступні результати навчання:

Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб’єктів.

5. Пререквізити - ефективність засвоєння змісту дисципліни «Статистика» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін «Інформаційні технології», «Вища математика», «Теорія економічного аналізу», «Основи економічної науки» та «Математичні методи та моделі»

6. Технічне обладнання /забезпечення - Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп’ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних і курсових робіт.

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. Методологія статистики. Організація статистики в Україні 1.1. Загальне поняття та предмет статистики 1.2. Основні категорії статистики 1.3. Методи статистичного дослідження
Тема 2. Статистичне спостереження 2.1. Суть, джерела та організаційні форми статистичного спостереження 2.2. План статистичного спостереження 2.3. Види статистичного спостереження. 2.4. Помилки статистичного спостереження

Тема 3. Зведення, класифікації та групування в статистиці

- 3.1. Суть статистичного зведення
- 3.2. Класифікації та групування
- 3.3. Принципи формування інтервалів груп
- 3.4. Методика аналітичного групування

Тема 4: Подання статистичних даних: таблиці та графіки

- 4.1. Статистичні таблиці
- 4.2. Види статистичних таблиць і правила їх побудови
- 4.3. Статистичні графіки,
- 4.4. Класифікація статистичних графіків. Основні елементи статистичних графіків і правила їх побудови
- 4.5. Побудова графіків з використанням «Майстра діаграм» в середовищі EXCEL

Тема 5. Статистичні показники

- 5.1. Суть і види статистичних показників
- 5.2. Абсолютні статистичні величини, одиниці їх вимірювання
- 5.3. Характеристика відносних величин

Тема 6: Ряди розподілу та їх графічне зображення

- 6.1. Поняття про ряди розподілу, їхні види
- 6.2. Методика побудови інтервального ряду розподілу
- 6.3. Графічне зображення рядів розподілу

Тема 7. Середні величини та загальні принципи їх застосування

- 7.1. Середні величини, умови наукового їх застосування
- 7.2. Середня арифметична, основні її властивості
- 7.3. Середня гармонійна, її різновиди і сфера використання
- 7.4. Середні структурні величини: мода і медіана

Тема 8. Варіація ознак і аналіз форми розподілу

- 8.1. Суть варіації, необхідність її статистичного вивчення.
- 8.2. Показники варіації, техніка їх обчислення та економічний зміст.
- 8.3. Форми рядів розподілу та їхня характеристика
- 8.4. Криві розподілу та способи перевірки гіпотез

Тема 9. Ряди динаміки

- 9.1. Суть та складові елементи ряду динаміки. Види динамічних рядів
- 9.2. Основні характеристики рядів динаміки
- 9.3. Середні показники динаміки
- 9.4. Виявлення тенденцій розвитку явищ
- 9.5. Характеристика сезонних коливань, методи їх вимірювання

Тема 10. Кореляційно-регресійний аналіз

- 10.1. Загальний зв'язок явищ. Види зв'язків. Завдання статистичного вивчення зв'язку
- 10.2. Кореляційний і регресійний аналізи статистичного зв'язку соціально-економічних явищ
- 10.3. Показники тісноти зв'язку
- 10.4. Нелінійні залежності
- 10.5. Побудова багатофакторних моделей

Тема 11. Індекси та їх використання в економіко-статистичних дослідженнях

- 11.1. Суть та функції індексів у статистичному дослідженні. Види індексів
- 11.2. Методологічні принципи побудови агрегатних індексів
- 11.3. Середньозважені індекси, приведення їх до агрегатної форми
- 11.4. Індекси середніх величин: змінного складу; фіксованого складу і структурних зрушень; їх взаємозв'язок
- 11.5. Характеристика територіальних індексів

Тема 12. Вибіркове спостереження

- 12.1. Суть вибіркового спостереження
- 12.2. Похиби вибірки
- 12.3. Визначення обсягу вибірки
- 12.4. Статистична перевірка гіпотез

Курсова робота з дисципліни «Статистика»

Курсова робота з дисципліни «Статистика» – самостійне дослідження, присвячене актуальним питанням вивчення та дослідження окремих методів обробки статистичної інформації, яка характеризує соціально-економічне явище чи процес., одна із найважливіших форм навчально-дослідної роботи і підготовки майбутніх фахівців до практичної діяльності. Це один із видів навчальної роботи, в якій студенти повною мірою виявляють і розвивають свої творчі здібності, здатність до аналітичного мислення, виконуючи обрану тему для дослідження.

Метою курсу визначено систематизацію, закріплення та розширення теоретичних знань, їх застосування для вирішення науково-прикладного завдання, яке потребує інноваційної діяльності.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години	Тема	Результати навчання	Завдання / Способи контролю
10	Робота над бібліографією	Уміння користуватися каталогами та науковою літературою, статистичними й інструктивними матеріалами	Самостійна пошукова робота

5	Структуризація змісту роботи	Уміння структурувати роботу, складати план	Самостійна робота, рекомендації наукового керівника
5	Визначення мети, завдань та даних дослідження	Уміння визначати актуальність, мету, предмет, об'єкт, завдання наукової роботи	Самостійна робота, рекомендації наукового керівника
30	Розробка методики та виклад матеріалів курсової роботи	Уміння систематизувати наявну інформацію, виділяти можливі суперечності та причини їх виникнення, аналізувати отримані результати дослідження	Самостійна робота, рекомендації наукового керівника
5	Формулювання висновків	Уміння формулювати висновки дослідження, які повинні бути коректними, стислими та містити конкретні пропозиції вирішення проблеми	Самостійна науково дослідна робота
5	Оформлення списку використаних джерел	Уміння складати список використаних джерел відповідно до ДСТУ	Самостійна робота, рекомендації наукового керівника
10	Редакційне оформлення курсової роботи відповідно до загальновстановлених вимог	Знати і дотримуватися вимог з мовного оформлення та стилю викладу матеріалу, структурних компонентів та загально технічних вимог до оформлення курсових робіт	Самостійна робота, перевірка на антиплагіат, рецензування науковим керівником

Перелік документів, необхідних для виконання та захисту курсової роботи з дисципліни «Статистика», поданий у методичних вказівках до виконання даного виду робіт. Курсові роботи, переписані з літературних джерел, виконані без посилання на використані джерела, відсутні необхідні розрахунки чи аналіз статистичних даних, неопрацьовані і неоформлені належним чином, до захисту не допускаються.

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умов виконання навчальної програми та курсової роботи

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра технологій виробництва продукції тваринництва та кінології

Назва курсу	Система технологій галузей в сільському господарстві
E-mail:	nataliya.den.26@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1856

1. Коротка анотація до курсу – курс система технологій галузей в сільському господарстві для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» першого «Бакалаврського» рівня на основі молодшого спеціаліста дає їм теоретичні та практичні знання з питань: розведення, годівлі сільськогосподарських тварин, основ технологій виробництва продукції тваринництва з метою підготовки високоякісного спеціаліста.

Тваринництво є однією із основних галузей сільськогосподарського виробництва, яке об'єднує різні складні системи, що складається з тварин, людей, технічних засобів, будівель де зосереджені процеси утримання, розведення та використання тварин, а також обробка та утилізація їхньої продукції. Тварини та їх продукція використовується, як продукт харчування для людей та сировина для переробної, легкої та іншої промисловості. В залежності від виду тварин. Що розводяться виділяють наступні галузі, скотарство, свинарство, вівчарство, птахівництво, хутрове звірівництво, бджільництво, рибництво та інші. В силу різних біологічних особливостей тварин ці галузі мають специфіку у виробництві, переробці, зберігання та оцінці якості одержуваної продукції.

2. Мета та цілі курсу - Мета: навчальної дисципліни полягає у підготовці висококваліфікованих фахівців з необхідними знаннями і навичками щодо сучасних технологій виробництва високоякісної продукції тваринництва.

Особливу роль у засвоєнні матеріалу навчальної дисципліни і формуванні професійних умінь відведено практичним заняттям та самостійній роботі студента. У процесі навчання, для кращого засвоєння навчального матеріалу та активізації пізнавальної діяльності студентів, необхідно широко використовувати наочні посібники, технічні засоби навчання та комп'ютерну техніку.

3. Формат курсу -

Очний:

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової.

4. Результати навчання –

Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістово інтерпретувати отримані результати якості та відповіальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

5. Пререквізити – оволодіти наступними курсами: рослинництво, механізація.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – презентації до лекцій, альбоми порід сільськогосподарських тварин, робочі зошити для виконання лабораторних робіт, тестові завдання для контролю знань в розрізі тем, контрольні питання для проведення заліку, стенди та плакати по темах, колекція відеофільмів, каталоги плідників різних років використання, колекція муляжів сільськогосподарських тварин, методичні розробки для проведення комплексних контрольних робіт.

7. Схема курсу

Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самостійна, дискусія, групова робота</i>
Тема 1. Тваринництво – галузь сільськогосподарського виробництва, його продукція, перспективи розвитку	Лекція
Тема 2. Основи розведення та гігієни тварин	Лекція Лабораторна робота
Тема 3. Основи годівлі тварин	Лекція Лабораторна робота
Тема 1. Технологія виробництва молока та яловичини	Лекція Лабораторна робота
Тема 2. Технологія виробництва свинини	Лекція Лабораторна робота
Тема 3. Технологія виробництва продукції вівчарства та козівництва	Лекція Лабораторна робота
Тема 4. Технологія виробництво продукції сільськогосподарської птиці	Лекція Лабораторна робота
Тема 5. Використання коней у народному господарстві	Лекція

Тема 6. Основи рибництва	Лекція
Тема 7. Технологія виробництво продукції бджільництва	Лекція Лабораторна робота
Тема 8. Технологія виробництво продукції кролівництва та хутрового звірівництва	Лекція

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

Силабус
Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
Кафедра математичних дисциплін, інформатики і моделювання

Назва курсу	Математичні методи та моделі
E-mail:	mdm@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1912

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна "Математичні методи і моделі" є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «Бакалавр» і передбачає вивчення студентами тих розділів математичних дисциплін, які будуть використовуватись при викладанні інших суміжних і спеціальних дисциплін.

2. Мета та цілі курсу - Метою викладання курсу "Математичні методи і моделі" є формування у майбутніх спеціалістів сучасного підходу до аналізу економічних процесів в умовах ринкової економіки та формування знань щодо методології та інструментарію побудови та адекватного використання різних типів економіко-математичних моделей.

Завданням дисципліни є засвоєння студентами основних принципів та інструментарію щодо постановки задач, основних методів їх розв'язування та аналізу з метою широкого використання в економіці; подання у систематизованій формі теоретичних відомостей про методи економіко-математичного моделювання, пошуку екстремумів функцій різних типів як при наявності обмежень, так і без них; формування практичних навички застосування математичних методів для розв'язування реальних виробничих, економічних, технічних і управлінських задач; підвищення рівня професійної підготовки майбутніх економістів за рахунок сучасних досягнень в галузі прикладної математики; поглиблення знань з питань, які стосуються коректності постановки задач, економіко-математичного моделювання і обчислювального

експерименту, дослідження ефективності чисельних методів розв'язування математичних задач за допомогою аналізу та інтерпретації отриманих результатів.

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;
Заочний (дистанційний) - курс без очної складової.

4. Результати навчання – У результаті вивчення навчальної дисципліни фахівець повинен: знати та застосовувати отримані теоретичні знання, наукові та технічні методи для вирішення науково-технічних проблем і задач, уміти розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування з використанням теорій та методів сучасної науки на основі системного підходу та з врахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування. Знання, придбані студентами при вивченні дисципліни, активно використовуються при вивченні макро- і мікроекономіки, теорії економічного аналізу, економіки підприємств, бухгалтерського обліку, фінансів підприємств, при написанні курсових, дипломних і магістерських робіт, а також у різноманітній практичній діяльності.

Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організацій.

Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

5. Пререквізити здобувач вищої освіти до початку засвоєння навчального матеріалу, з дисципліни «Математичні методи та моделі» повинен володіти матеріалом наступних курсів – шкільний курс «Математики», «Інформатики» та дисциплінами, що повинні бути вивчені студентами: «Вища математика», «Теорія імовірностей і математична статистика» і „Основи економічної теорії”.

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
3. Тексти лекцій.
4. Роздатковий ілюстративний матеріал.

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. Концептуальні аспекти математичного моделювання. Моделі задач лінійного програмування та методи їх розв'язування
Тема 2. Теорія двоїстості та кількісний аналіз оптимізаційних розрахунків
Тема 3. Транспортна задача
Тема 4. Задачі цілочислового лінійного програмування та методи їх розв'язання
Тема 5. Нелінійні оптимізаційні моделі економічних систем.
Тема 6. Динамічне програмування

Тема, план
Тема 7. Елементи теорії ігор

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

Силабус
Подільський державний аграрно-технічний університет
Інженерно-технічний факультет
Кафедра фізичного виховання

Назва курсу	Фізичне виховання
E-mail:	kafedrapdatu@gmail.com

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Фізичне виховання» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «Бакалавр».

2. Мета та цілі курсу - є формування фізичної культури студента і здатності реалізувати її в соціально-професійній, фізкультурно-спортивній діяльності та в сім'ї.

Заняття з фізичного виховання передбачають вирішення таких виховних, освітніх та оздоровчих завдань:

- виховання потреби у фізичному самовдосконаленні і здоровому способі життя;
- формування системи теоретичних знань і практичних умінь у сфері фізичної культури;
- забезпечення необхідного рівня професійної готовності майбутніх фахівців, який включає фізичну підготовленість, тренованість, працездатність, розвиток професійно значущих фізичних якостей та психомоторних здібностей;
- повноцінне використання засобів фізичної культури для профілактики захворювань, збереження та зміцнення здоров'я, оволодіння уміннями з самоконтролю у процесі фізкультурно-спортивних занять;
- залучення студентів до активної фізкультурно-спортивної діяльності щодо засвоєння цінностей фізичної культури та набуття досвіду використання отриманих знань для всебічного розвитку особистості.

3. Формат курсу - Очний

Курс має структуру, завдання, систему оцінювання.

4. Результати навчання – знати :

- систему фізичного виховання у ВНЗ;

- основи здорового способу життя студента;
  - оздоровче і прикладне значення занять фізичною культурою і спортом;
  - основи раціонального харчування;
  - основи методики загартування;
  - правила гри з видів спорту;
- уміти:**
- самостійно виконувати фізичні вправи, комплекси вправ ранкової гімнастики і виконувати їх;
  - володіти технічною підготовкою гри та суддівською практикою у футбол, волейбол, баскетбол, настільний теніс, гандбол, у легкій атлетиці;
  - займатися одним із обраних видів спорту;
  - щоденно виконувати загартувальні процедури.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Тренажери.
2. Спортивний інвентар.
2. Мультимедійний матеріал по видах спорту.
4. Тексти методичних рекомендацій

7. Схема курсу

Тиж. /дата /год.-	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
Згідно розкладу	Тема 1. <u>Легка атлетика.</u> Тема 1. 1. Вправи загального розвитку та спеціально-підготовчі вправи. Техніка бігу на короткі дистанції.	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 1. 2. Оволодіння та удосконалення техніки естафетного бігу.	практичне заняття

Тиж. /дата /год.-	Тема, план	Форма діяльності (заняття)лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
Згідно розкладу	Тема 1.3. Розвиток швидкісно-силових якостей засобом стрибкових вправ.	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 1.4. Контроль виконання технічних елементів. Виконання контрольних нормативів Т1 і Т2.	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 2. <u>Футбол, гандбол, теніс настільний.</u> Тема 2.1. Вправи загального розвитку, спеціально - підготовчі вправи футболістів (тенісистів, гандболістів). Оволодіння та удосконалення техніки гри у футбол.	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 2.2. Контроль розвитку швидкісно-силових якостей. Контроль виконання технічних елементів і нормативів Т3 і Т4.	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 3. <u>Атлетизм.</u> Тема 3.1. Сприяння розвитку сили та статичної витривалості на організм студента засобами силової підготовки.	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 3.2. Розвиток загальної координації та рівноваги	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 3.3. Контроль виконання технічних елементів. Виконання контрольних нормативів Т5 і Т6.	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 4. <u>Волейбол.</u> Тема 4.1. Вправи загального розвитку, спеціально-підготовчі вправи волейболістів. Оволодіння та	практичне заняття

Тиж. /дата /год.-	Тема, план	Форма діяльності (заняття)лекція, самостійна, дискусія, групова робота)
	удосконалення техніки гри у волейбол.	
Згідно розкладу	Тема 4.2. Контроль виконання технічних елементів. Виконання контрольних нормативів Т1 і Т2.	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 5. <i>Баскетбол.</i> Тема 5.1. Оволодіння та удосконалення техніки та тактики гри у баскетболі .	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 5.2. Контроль виконання технічних елементів. Виконання контрольних нормативів Т3 і Т4.	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 6. <i>Легка атлетика.</i> Тема 6.1. Уdosконалення координаційних здібностей та техніки штовхання ядра.	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 6.2. Уdosконалення техніки бігу на короткі дистанції (низький старт,стартовий розгін,біг по дистанції,фінішування)	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 6.3.Розвиток швидкісно-силових якостей засобом стрибкових вправ.	практичне заняття
Згідно розкладу	Тема 6.4. Контроль виконання технічних елементів. Виконання контрольних нормативів Т5 і Т6..	практичне заняття

8. Підсумковий контроль – залік

Умови допуску до підсумкового контролю	Повне виконання навчального плану
--	-----------------------------------

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

факультет економічний

кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	МІКРО- І МАКРОЕКОНОМІКА
E-mail:	ep@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1368

1. Коротка анотація до курсу - навчальна дисципліна «Мікро і макроекономіка» є обов'язковою при підготовці фахівців за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «Бакалавр». Макроекономічні категорії, показники та моделі, які описують поведінку національної економічної системи, методологія побудови системи національних рахунків, макроекономічна рівновага, екзогенні та ендогенні теорії економічного зростання, концепції державного регулювання ринкової економіки, теорія фіscalальної та грошово-кредитної політик, моделі відкритої економіки.

2. Мета та цілі курсу – метою викладання даної навчальної дисципліни є формування системи теоретичних знань щодо понятійно-категоріального апарату макро- і мікроекономіки; ґрунтовне оволодіння сутністю економічних явищ і процесів; забезпечення базової фундаментальної теоретичної підготовки, необхідної для подальшого вивчення циклу економічних дисциплін; глибоке розуміння законів і основних тенденцій економічного розвитку суспільства; розкриття інструментів та механізмів функціонування економічного розвитку на основі його найбільш відомих світових моделей та стратегій.

3. Формат курсу:Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології (аудіо та відеозв'язок), інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання: використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях; застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності; вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягти професійних цілей; демонструвати підприємливість в різних напрямах професійної діяльності та брати відповідальність за результати. демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці; володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур; використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур; вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів..

5. Пререквізити - дисципліна „Мікро і макроекономіка” ґрунтуються на досягнутих студентами компетентностях з дисциплін «Основи економічної теорії», крім того, необхідна координація і взаємозв'язок з курсом "Міжнародна економіка", «Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства».

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання: Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп’ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних робіт.

7. Схема курсу

Тиж./дата/го д.-	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* <i>*лекція, самостійна, дискусія, групова робота</i>
За розкладом	Тема 1. Предмет ,метод, зміст і завдання мікроекономіки 1.1Мікроекономіка як складова частина економічної теорії.	Лекція

	1.2 Предмет, концептуальні основи та методологія мікроекономіки. 1.3 Мета, завдання і зміст дисципліни.	
За розкладом	Тема1. Предмет, метод, зміст і завдання мікроекономіки. Завдання: Ознайомитися з предметом, методами, об'єктом і суб'єктом, основними завданнями мікроекономіки.	Семінар, групова робота
За розкладом	Тема 2. Основи аналізу попиту 2.1 Попит: поняття, закон, динаміка та чинники, що визначають. 2.2 Еластичність попиту, види, показники і методики їх розрахунку. 2.3 Практичне значення аналізу еластичності попиту.	Лекція
За розкладом	Тема2. Ринкові операції: попит та їх взаємовідносини Завдання: визначити цінову еластичність попиту, види, показники і методики їх розрахунку.	Практичне заняття, групова індивідуальна робота
За розкладом	Тема 3. Ринкові операції: пропозиція та їх взаємовідносини 3.1 Пропозиція: поняття, закон, динаміка та чинники, що визначають. Функція пропозиції. 3.2 Крива пропозиції. Зміна пропозиції та зміна обсягу пропозиції. 3.3 Фактори еластичності пропозиції. Цінова еластичність пропозиції у миттєвому, короткостроковому і довгостроковому періодах.	Лекція
За розкладом	Тема3. Ринкові операції: пропозиція та їх взаємовідносини Завдання: визначити цінові і нецінові детермінанти пропозиції. Еластичність пропозиції, види, показники і методики їх розрахунку.	Практичне заняття, групова індивідуальна робота
За розкладом	Тема 4. Ринкова рівновага та її динаміка 4.1 Взаємодія попиту і пропозиції. 4.2 Динаміка рівноважної ціни під впливом змін попиту і пропозиції. 4.3 Ринковарівновага та реальна поведінка підприємства.	Лекція
За розкладом	Тема4. Ринкова рівновага та її динаміка Завдання: Практичне застосування аналізу ринкової рівноваги: встановленнямінимальних цін, податки, субсидії, дотації.	Практичне заняття, групова індивідуальна робота
За розкладом	Тема 5. Корисність товару і рівновага споживача 5.1 Сукупна та гранічна корисність. 5.2 Криві байдужості, їх карта, властивості і види. 5.3 Особливості кординалістського і одриналістського підходів до аналізу корисності та поведінки споживача.	Лекція
За розкладом	Тема 5. Корисність товару і рівновага споживача Завдання: визначити суть сукупної і граничної корисності.	Практичне заняття, групова індивідуальна робота

За розкладом	Тема 6. Аналіз поведінки споживача 6.1Реакціяспоживача на змінуйого доходу 6.2 Реакціяспоживача на змінуцін товарів 6.3Ефектзаміщення та ефект доходу	Лекція
За розкладом	Тема 6. Аналіз поведінки споживача Завдання: вміти визначати реакцію споживача на зміну цін товарів	Практичне заняття, групова індивідуальна робота
За розкладом	Тема 7. Виробнича функція. 7.1Поняття, параметри івластивостівиробничоїфункції. 7.2Мікроекономічна модельпідприємства. 7.3Виробничачафункція з двомазмінними факторами	Лекція
За розкладом	Тема7. Виробнича функція. Завдання:визначитисукупний,середній і граничний продукт. Провести економічний і графічнийаналізвзаємозв'язкуїдинаміки.	Практичне заняття, групова індивідуальна робота
За розкладом	Тема 8. Ринок досконалої конкуренції 8.1Модель ринку досконалоїконкуренції та її характеристика 8.2Ринковаповедінкапідприємства в короткостроковомуперіоді 8.3Ринокдосконалоїконкуренції в довгостроковомуперіоді	Лекція
За розкладом	Тема8. Ринок досконалої конкуренції. Завдання: навчитись будувати модель ринкудосконалоїконкуренції.	Практичне заняття, групова індивідуальна робота
За розкладом	Тема 9. Мікроекономічна модель підприємства 9.1Економічна природа фірми. 9.2 Характеристика витрат і доходівфірми: бухгалтерський та економічнийпідходи. 9.3 Правило максимізаціїприбутку.	Лекція
За розкладом	Тема9. Мікроекономічна модель фірми. Підприємство на монопольному ринку. Завдання:на основі теоретичного матеріалу навчитись проводитипорівняльнийаналізосновнихтеорій, щохарактеризуютьекономічну природу фірми.	Практичне заняття, групова індивідуальна робота
За розкладом	Тема 10. Макроекономіка як економічна наука 10.1Становлення та розвитокмакроекономічної науки. 10.2Об'єкт, предмет, завдання та функціїмакроекономіки. 10.3Методологіямакроекономічної науки. 10.4Модель макроекономічногокругообігуресурсів, продуктів, доходів та витрат.	Лекція
За розкладом	Тема 10. Макроекономіка як економічна наука	Практичне заняття, групова

	Завдання: визначити предмет, метод і метумакроекономічногоаналізу та головне завданнямакроекономіки.	індивідуальна робота
За розкладом	Тема 11. Макроекономічні показники в системі національних рахунків 11.1 Сутність, методологічні принципи та основні категорії системи національних рахунків. 11.2. Валовий внутрішній продукт: економічний зміст та методи розрахунку. 11.3. Основні макроекономічні показники та методика обчислення. 11.4. Номінальний та реальний ВВП. Сутність дефлятора ВВП та індексів споживчих цін, їх порівняльна характеристика.	Лекція
За розкладом	Тема 11. Макроекономічні показники в системі національних рахунків Завдання: Суть та обчислення чистого національного продукту і національного доходу.	Практичне заняття, групова індивідуальна робота
За розкладом	Тема 12. Зайнятість і безробіття в умовах ринку. 12.1 Зайнятість та безробіття: сутність, види та показники. 12.2 . Природнебезробіття: економічний зміст та методи вимірювання. 12.3. Розрив ВВП в умовах циклічного безробіття. Закон Оукена: економічний зміст та математична формалізація. 12.4. Неокласична та кейнсіанська моделі ринку праці: умови функціонування та механізм рівноваження.	Лекція
За розкладом	Тема 12. Безробіття: основи вивчення і виміру. Завдання: визначити суть поняття безробіття та його особливості.	Практичне заняття, групова індивідуальна робота
За розкладом	Тема 13. Інфляція як прояв макроекономічної нестабільності 13.1 Інфляція як макроекономічне явище: суть, вимір, типи, види та причини інфляції. 13.2 Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Кейнсіанська теорія зайнятості та інфляції. 13.3 Особливості, причини та види інфляції в Україні в перехідний період до ринку. Антиінфляційна політика.	Лекція
За розкладом	Тема 13. Інфляційний механізм Завдання: проаналізувати механізм дії інфляції, побудувати модель попиту і модель інфляції пропозиції.	Практичне заняття, групова індивідуальна робота
За розкладом	Тема 14. Держава в системі макроекономічного регулювання 13.1 Необхідність і суть державного регулювання. Його форми та інструменти. 13.2 Основні положення кейнсіанської теорії як теоретичної бази державного регулювання економіки.	Лекція

	13.3 Роль держави в сучасній економіці розвинутих країн.	
За розкладом	Тема 14. Держава в системі макроекономічного регулювання. Завдання: ознайомитись із альтернативними теоріями макроекономічного регулювання. Визначити особливості державного регулювання в Україні в перехідний період.	Практичне заняття, групова індивідуальна робота
За розкладом	Тема 15. Фіiscalна політика 15.1 Фіiscalна політика: сутність, види та інструменти. 15.2. Вплив державних закупівель та чистих податків на ВВП. 15.3. Фіiscalна політика з урахуванням пропозиції Крива Лаффера. 15.4. Фіiscalна політика та державний бюджет. Дефіцит бюджету та державний борг.	Лекція
За розкладом	Тема 15. Фіiscalна політика Завдання: визначити роль фіiscalної політики, її формування та реалізація	Практичне заняття, групова індивідуальна робота

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
факультет Економічний
кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Назва курсу	<i>Економіка підприємств</i>
E-mail:	<i>gusl@ukr.net</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1766</i>

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна “Економіка підприємств“ є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «Бакалавр». Предметом навчальної дисципліни є закономірності функціонування і розвитку підприємства в ринкових умовах. Дисципліна «Економіка підприємства» ґрунтуються на досягнутих студентами компетентностях з дисциплін «Вища математика», «Основи економічної науки», «Теорія економічного аналізу», забезпечує вивчення дисциплін «Міжнародні економічні відносини», «Організація агробізнесу і підприємництва», «Підприємницькі ризики».

2. Мета та цілі курсу –мета курсу вивчення дисципліни є формування системи знань і практичних навичок надання знань з формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту .її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують. Цілі: теоретична та практична підготовка студентів з питань методологічних та методичних зasad планування діяльності підприємства; формування програми виробництва продукції та її реалізації, визначення виробничої потужності підприємства; визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та шляхи його ефективного використання; механізмів формування економічних результатів господарсько-фінансової діяльності підприємства та запобігання кризових явищ та банкрутства; забезпечення економічної безпеки підприємства.

3. Формат курсу - Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп’ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання – Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро-та макроекономіки. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності . Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістово інтерпретувати отримані результати. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сferах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами та у невизначених умовах. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

5. Пререквізити – відсутні.

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання

1. Тексти лекцій.
2. Друковані роздаткові матеріали.
3. Нормативні документи
4. Роздатковий ілюстративний матеріал.

7. Схема курсу

Тема, план
1. Підприємство як суб'єкт господарювання
2. Основи підприємницької діяльності
3. Управління підприємством
4. Персонал
5. Капітал і виробничі фонди
6. Нематеріальні ресурси і активи
7. Оборотні кошти
8. Інвестиційні ресурси
9. Інноваційні процеси
10. Техніко-технологічна база виробництва
11. Організація виробництва
12. Виробнича і соціальна інфраструктура
13. Регулювання, прогнозування та планування діяльності
14. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції
15. Продуктивність, мотивація та оплата праці
16. Витрати і ціни на продукцію
17. Фінансово-економічні результати й ефективність діяльності
18. Економічна безпека підприємства
19. Реструктуризація і санація підприємств
20. Банкрутство і ліквідація підприємств
Заняття 1. Підприємство як суб'єкт господарювання, його місце в системі ринкових відносин.
Заняття 2. Підприємництво як сучасна форма господарювання. Державне регулювання підприємницької діяльності
Заняття 3. Сутність і функції процесу управління. Методи управління діяльністю підприємств.
Заняття 4. Поняття, класифікація та структура персоналу, кадрова політика на підприємстві. Показники ефективності використання трудових ресурсів.
Заняття 5. Загальна характеристика капіталу і виробничих фондів, оцінка основних фондів
Заняття 6. Нематеріальні ресурси, нематеріальні активи.
Заняття 7. Економічна сутність, склад і структура оборотних коштів.
Заняття 8. Визначення необхідного обсягу та джерел фінансування інвестицій. Оцінка ефективності виробничих і фінансових інвестицій.
Заняття 9. Загальна характеристика інноваційних процесів, оцінка їх ефективності.
Заняття 10. Характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Організаційно-економічне управління

технічним розвитком підприємства

Заняття 11. Характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Організаційно-економічне управління технічним розвитком підприємства

Заняття 12. Поняття, види та значення інфраструктури.

Заняття 13. Державне економічне регулювання діяльності суб'єктів господарювання. Прогнозування розвитку підприємств.

Заняття 14. Маркетингова діяльність і формування програми випуску продукції. Сутність, значення і задачі матеріально-технічного забезпечення і збуту.

Заняття 15. Продуктивності праці персоналу. Мотивація трудової діяльності. Економічна сутність оплати праці.

Заняття 16. Сутність і значення собівартості продукції як економічної категорії та її види. Структура собівартості і чинники, що її визначають.

Заняття 17. Зміст і форми фінансової діяльності підприємства. Формування і використання прибутку. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства. Економічна суть і загальна методологія визначення ефективності .

Заняття 18. Зміст і форми фінансової діяльності підприємства. Формування і використання прибутку. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства. Економічна суть і загальна методологія визначення ефективності .

Заняття 19. Зміст і форми фінансової діяльності підприємства. Формування і використання прибутку. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства. Економічна суть і загальна методологія визначення ефективності .

Заняття 20. Зміст і форми фінансової діяльності підприємства. Формування і використання прибутку. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства. Економічна суть і загальна методологія визначення ефективності .

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

кафедра обліку, оподаткування та технологій електронного обліку

Назва курсу	ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ
E-mail кафедри:	ovcharss15@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1325

1. Коротка анотація до курсу – Дисципліна “Облік і оподаткування” орієнтує на загальну економічну та обліково-податкову підготовку фахівців та оволодіння ним принципів, засобів, методів та прийомів обліку діяльності підприємств. Дисципліна спрямована на оволодіння навиками формування системи облікових даних, що впливають на ефективність прийнятих управлінських рішень, оцінку господарських засобів та джерел їх утворення, створення обліково-аналітичної системи управління

2. Мета та цілі курсу – Мета викладання навчальної дисципліни: формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок організації обліку і оподаткування вітчизняних суб’єктів господарювання.

3. Формат курсу - Змішаний

4. Результати навчання. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб’єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістово інтерпретувати отримані результати. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами та у невизначених умовах. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

5. Пререквізити - підґрунтам оволодіння знаннями з дисципліни є узагальнення знань, отриманих студентами під вивчення дисциплін «Історія економіки та економічної думки», «Теорія економічного аналізу».

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання - Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних і курсових робіт.

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. Основи побудови бухгалтерського обліку та фінансової звітності 1.Сутність бухгалтерського обліку, його мета, функції, види. 2. Регулювання бухгалтерського обліку в Україні. 3.Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку. 4.Принципи бухгалтерського обліку
Тема 2. Облік і оподаткування матеріальних та нематеріальних необоротних активів 1. Економічна сутність матеріальних необоротних активів, їх загальна характеристика, класифікація, оцінка. 2. Документальне оформлення надходження та переміщення матеріальних необоротних активів 3. Економічна сутність амортизації матеріальних необоротних активів. Методи амортизації матеріальних необоротних активів та їх облік. 4. Організація обліку нематеріальних необоротних активів.
Тема 3. Облік запасів 1. Особливості побудови обліку виробничих запасів. 2. Визначення малоцінних і швидкозношуваних предметів та їх класифікація. 3. Організація проведення інвентаризації запасів.
Тема 4. Облік і оподаткування грошових коштів та їх еквівалентів 1. Основні положення ведення касових операцій. 2. Організація обліку безготівкових розрахунків 3. Організація проведення інвентаризації грошових коштів.
Тема 5. Облік і оподаткування дебіторської заборгованості 1. Визнання, оцінка та класифікація дебіторської заборгованості. 2. Документальне оформлення та облік розрахунків з покупцями. 3. Облік розрахунків з підзвітними особами. 4. Облік розрахунків з іншими дебіторами 5. Організація проведення інвентаризації дебіторської заборгованості
Тема 6. Облік персоналу, праці, її оплати та оподаткування 1. Види, форми та система оплати праці. 2. Порядок нарахування заробітної плати за різних форм і систем оплати праці. 3. Первінний та зведений облік праці та її оплати. 4. Синтетичний і аналітичний облік розрахунків з оплати праці.

5. Синтетичний і аналітичний облік розрахунків із соціального страхування.

Тема 7. Облік власного капіталу за забезпечення майбутніх витрат і платежів 1. Економічний зміст власного капіталу і особливості його формування.

2. Джерела формування власного капіталу, їх загальна характеристика.
3. Статутний капітал, порядок його формування та відображення в обліку.
4. Облік неоплаченого, пайового, додаткового, вилученого, резервного капіталу та капіталу у дооцінках

Тема 8. Облік зобов'язань

1. Зміст, критерії визнання, класифікація та оцінка зобов'язань.
2. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками.
3. Облік короткострокових кредитів банку.
4. Облік розрахунків з бюджетом
5. Облік доходів майбутніх періодів
6. Організація проведення інвентаризації зобов'язань

Тема 9. Облік витрат підприємства

1. Загальні принципи організації обліку витрат підприємства
2. Класифікація, оцінка та критерії визнання витрат підприємства їх зв'язок з рахунками бухгалтерського обліку
3. Облік витрат від основної операційної діяльності.
4. Облік витрат від іншої операційної діяльності.

Тема 10. Облік і оподаткування готової продукції та її реалізації

1. Сутність та оцінка готової продукції
2. Облік руху готової продукції

Тема 11. Облік і оподаткування

доходів і фінансових результатів

1. Загальні принципи організації обліку доходів підприємства
2. Класифікація, оцінка та критерії визнання доходів підприємства їх зв'язок з рахунками бухгалтерського обліку
3. Облік і оподаткування доходів від основної операційної діяльності.
4. Облік фінансових результатів

Тема 12. Складання фінансової звітності.

1. Загальні правила складання фінансової звітності
2. Принципи формування та мета складання фінансової звітності
3. Склад та елементи фінансової звітності

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчального плану

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

кафедра фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем

Назва курсу	ФІНАНСИ
E-mail кафедри:	<u>finansy-pdatu@meta.ua</u>
Сторінка курсу в системі Moodle	<u>http://pdatu.net.ua/course</u>

1. Коротка анотація до курсу –Навчальна дисципліна «Фінанси» є обов'язковою при підготовці фахівців за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня бакалавр. В процесі вивчення дисципліни послідовно розглядаються: сутність, функції, генезис та еволюція фінансів, становлення та розвиток фінансової науки, податки і податкова система, особливості бюджетного процесу і бюджетна система України, державний кредит, функціонування місцевих фінансів, фінанси домогосподарств, становлення і розвиток страхового ринку, характеристика фінансового ринку, управління фінансами на макрорівні, міжнародні фінанси, роль і значення міжнародних фінансових інститутів, фінансова безпека держави, організація фінансів у розвинутих країнах світу.

2. Мета та цілі курсу – вивчення дисципліни «Фінанси» полягає в теоретичній і практичній підготовці студентів з основ правильного розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів господарювання, домогосподарств, застосування цих закономірностей у практиці фінансової роботи; з'ясування ролі фінансів в економічній перебудові суспільства на шляху розвитку ринкової інфраструктури; визначення сукупності заходів щодо забезпечення використання фінансів як важелів економічної політики держави. Це необхідно майбутньому спеціалісту для об'ективної оцінки економічних процесів, що відбуваються у суспільстві. Предмет вивчення складають грошові та кредитні відносини ринкової економіки, а також відносини, що виникають у державі на фінансовому, страховому ринках.

3. Формат курсу - Очний

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової(online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання -знання особливостей функціонування та напрямів вдосконалення функціонування фінансової системи України; джерел, принципів та методів формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання; джерел формування та напрямів використання фінансових ресурсів бюджетів різних рівнів, відповідно до бюджетної системи України; відмінностей та особливостей здійснення фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, знання напрямів оптимізації фінансової роботи суб'єктів господарювання; процедури встановлення напрямів ділового партнерства із суб'єктами фінансового ринку; сутності та специфіки функціонування фінансової, бюджетної, податкової політики України; правових аспектів відносин фінансових посередників з іншими учасниками фінансового ринку; методів аналізу результатів діяльності банків та їх окремих операцій, принципів, прийомів і методів фінансового обліку; застосовувати знання та вміння для розв'язання якісних та кількісних задач з планування, організації, оцінки та аналізу фінансової діяльності; уміння використовувати в роботі необхідні інформаційні технології; володіти методологічними прийомами наукових досліджень, застосовувати прикладні методики аналізу фінансової діяльності, використовувати сучасні методи системного наукового аналізу; розробляти напрями вдосконалення функціонування фінансової системи України; здійснювати пошук та формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання, планувати фінансову діяльність підприємств; планування, формування та виконання дохідної та видаткової частини місцевих і державного бюджетів, контролювати виконання бюджетів різних рівнів бюджетної системи України; аналіз фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, виявляти напрями оптимізації фінансової роботи на підприємствах; забезпечувати встановлення та підтримання напрямів ділового партнерства із суб'єктами фінансового ринку; розробляти пропозиції щодо формування і вдосконалення фінансової, бюджетної, податкової політики держави з урахуванням необхідності ефективного використання фінансових ресурсів; організовувати роботу з формування та використання коштів державного боргу, оптимізувати його склад та структуру; формувати фінансові звіти на основі використання облікової інформації на етапі обґрунтування управлінських рішень щодо моделювання параметрів прогнозних результатів діяльності суб'єктів господарювання.

5. Пререквізити - ефективність засвоєння змісту дисципліни «Гроші і кредит» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін «Історія економіки та економічної думки» та «Мікро – і макроекономіка», «Облік і оподаткування», «Економічна теорія», «Основи економічної науки».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання - Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних і курсової роботи.

7. Схема курсу

Тема, план
ТЕМА 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів. 1.1. Характерні ознаки фінансів та фінансових відносин. 1.2. Фінанси у системі ринкових відносин, соціально-економічна сутність фінансів. 1.3. Функції фінансів. 1.4. Фінансові категорії..
ТЕМА 2. Генезис та еволюція фінансів 2.1. Генезис категорії фінансів. 2.2. Передумови та фактори історичного формування фінансів. 2.3. Етапи еволюції фінансів. 2.4. Еволюція фінансів України.
ТЕМА 3. Фінансове право та фінансова політика 3.1. Фінансова система України, її основні підсистеми та ланки. 3.2. Правове регулювання фінансової діяльності держави. 3.3. Фінансова політика як складова економічної політики держави. 3.4. Фінансовий механізм. 3.5. Державне управління фінансами. 3.6. Фінансовий контроль.
ТЕМА 4. Бюджет. Бюджетна система 5.1. Економічна сутність та призначення бюджету. 5.2. Склад доходів і видатків бюджетів. 5.3. Бюджетна система та принципи її побудови.
ТЕМА 5. Страхування. Страховий ринок 6.1. Досвід розвитку страхового ринку та його державне регулювання. 6.2. Страхова послуга й особливості її реалізації у різних галузях страхування. 6.3. Страхування фінансових і кредитних ризиків.
ТЕМА 6. Фінансовий ринок

7.1.Сутність та функції фінансового ринку.

7.2.Суб'єкти та інструменти фінансового ринку.

7.3.Структура фінансового ринку. Характеристика ринку грошей та ринку капіталів.

7.4.Кредитний ринок та ринок цінних паперів, їх структура, суб'єкти та інструменти.

7.5.Види цінних паперів, їх класифікація та характеристика

ТЕМА 7. Фінанси суб'єктів господарювання

8.1.Сутність і функції фінансів підприємств.

8.2.Основи організації фінансів підприємств.

11.3.Фінансові ресурси підприємств, їх сутність і значення.

8.4.Прибуток підприємства: його роль, формування, розподіл та використання.

ТЕМА 8. Міжнародні фінанси

9.1.Сутність, функції та політика міжнародних фінансів.

9.2.Міжнародний фінансовий ринок та його сутність.

9.3.Фінанси міжнародних організацій та інституцій.

ТЕМА 9. Фінансовий менеджмент

10.1.Сутність фінансового менеджменту.

10.2.Сутність, формування та розподіл прибутку підприємства. Фактори, що його формують.

10.3.Основи управління активами підприємства та їх структурою.

Курсова робота з дисципліни «Фінанси»

Курсова робота з дисципліни «Фінанси» – самостійнедослідження, присвячене актуальним питанням вивчення та дослідження фінансових взаємовідносин та формуєздатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Це одна із найважливіших форм навчально-дослідної роботи і підготовки майбутніх фахівців до практичної діяльності. Це один із видів навчальної роботи, в якій студенти повною мірою виявляють і розвивають свою творчу здібності, здатність до аналітичного мислення, виконуючи обрану тему для дослідження.

Метою курсу визначено систематизацію, закріплення та розширення теоретичних знань, їх застосування для вирішення науково-прикладного завдання, яке потребує інноваційної діяльності.

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Години	Тема	Результати навчання	Завдання /Способиконтролю
--------	------	---------------------	---------------------------

10	Робота над бібліографією	Уміння користуватися каталогами та науковою літературою, статистичними й інструктивними матеріалами	Самостійна пошукова робота
5	Структуризація змісту роботи	Уміння структурувати роботу, складати план	Самостійна робота, рекомендації наукового керівника
5	Визначення мети, завдань та даних дослідження	Уміння визначати актуальність, мету, предмет, об'єкт, завдання наукової роботи	Самостійна робота, рекомендації наукового керівника
30	Розробка методики та виклад матеріалів курсової роботи	Уміння систематизувати наявну інформацію, виділяти можливі суперечності та причини їх виникнення, аналізувати отримані результати дослідження	Самостійна робота, рекомендації наукового керівника
5	Формулювання висновків	Уміння формулювати висновки дослідження, які повинні бути коректними, стислими та містити конкретні пропозиції вирішення проблеми	Самостійна науково-дослідна робота
5	Оформлення списку використаних джерел	Уміння складати список використаних джерел відповідно до ДСТУ	Самостійна робота, рекомендації наукового керівника
10	Редакційне оформлення курсової роботи відповідно до загальновстановлених вимог	Знати і дотримуватися вимог з мовного оформлення та стилю викладу матеріалу, структурних компонентів та загально-технічних вимог до оформлення курсових робіт	Самостійна робота, перевірка на антиплагіат, рецензування науковим керівником

Перелік документів, необхідних для виконання та захисту курсової роботи з дисципліни «Фінанси», поданий у методичних вказівках до виконання даного виду робіт. Курсові роботи, переписані з літературних джерел, виконані без посилання на використані джерела, відсутні необхідні розрахунки чи аналіз статистичних даних, неопрацьовані і неоформлені належним чином, дозахисту не допускаються.

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умови виконання навчальної програми та захисту курсової роботи

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

кафедра фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем

Назва курсу	ГРОШІ І КРЕДИТ
E-mail:	vvlavruk@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/index.php?categoryid=139

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Гроші і кредит» є обов'язковою при підготовці фахівців за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня бакалавр. В процесі вивчення дисципліни послідовно розглядаються: сутність, функцій, концепцій та ролі грошей та кредиту в ринковій економіці; закономірності та специфіка функціонування грошового ринку як теоретико-методологічної бази державної монетарної політики; практичні засади функціонування грошової системи, основ побудов банківської системи та операційної діяльності банків; закономірності розвитку та функціонування валютного ринку.

2. Мета та цілі курсу –формування системи базових знань з теорії грошей та кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового ринку як теоретичної основи державної монетарної політики й розвитку банківської справи. Це необхідно майбутньому спеціалісту для об'єктивної оцінки економічних процесів, що відбуваються у суспільстві. Предмет вивчення складають грошові та кредитні відносини ринкової економіки, а також відносини, що виникають у державі внаслідок грошового обігу.

3. Формат курсу - Очний

Заочний (дистанційний) - курс безочної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як аудіо та відео, інтерактивні

елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання - знання особливостей функціонування та напрямів вдосконалення функціонування фінансової системи України; джерел, принципів та методів формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання; джерел формування та напрямів використання фінансових ресурсів бюджетів різних рівнів, відповідно до бюджетної системи України; відмінностей та особливостей здійснення фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, знання напрямів оптимізації фінансової роботи суб'єктів господарювання; процедури встановлення напрямів ділового партнерства із суб'єктами фінансового ринку; сутності та специфіки функціонування фінансової, бюджетної, податкової політики України; правових аспектів відносин фінансових посередників з іншими учасниками фінансового ринку; методів аналізу результатів діяльності банків та їх окремих операцій, принципів, прийомів і методів фінансового обліку; застосовувати знання та вміння для розв'язання якісних та кількісних задач з планування, організації, оцінки та аналізу фінансової діяльності; уміння використовувати в роботі необхідні інформаційні технології; володіти методологічними прийомами наукових досліджень, застосовувати прикладні методики аналізу фінансової діяльності, використовувати сучасні методи системного наукового аналізу; розробляти напрями вдосконалення функціонування фінансової системи України; здійснювати пошук та формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання, планувати фінансову діяльність підприємств; планування, формування та виконання дохідної та видаткової частини місцевих і державного бюджетів, контролювати виконання бюджетів різних рівнів бюджетної системи України; аналіз фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, виявляти напрями оптимізації фінансової роботи на підприємствах; забезпечувати встановлення та підтримання напрямів ділового партнерства із суб'єктами фінансового ринку; розробляти пропозиції щодо формування і вдосконалення фінансової, бюджетної, податкової політики держави з урахуванням необхідності ефективного використання фінансових ресурсів; організовувати роботу з формування та використання коштів державного боргу, оптимізувати його склад та структуру; формувати фінансові звіти на основі використання облікової інформації на етапі обґрунтування управлінських рішень щодо моделювання параметрів прогнозних результатів діяльності суб'єктів господарювання.

5. Пререквізити - ефективність засвоєння змісту дисципліни «Гроші і кредит» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін «Історія економіки та економічної думки» та «Мікро – і макроекономіка», «Облік і оподаткування», «Фінансова думка України», «Економічна теорія», «Основи економічної науки».

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання - Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних і курсової роботи.

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. Сутність і функції грошей 1.Наукові погляди на походження та сутність грошей 2. Форми грошей та їх еволюція 3. Вартість грошей 4. Види неповноцінних грошей
Тема 2. Теорія грошей 1. Місце кількісної теорії у теорії грошей 2. Постулати класичної кількісної теорії 3. Трансакційний варіант І. Фішера
Тема 3. Грошовий обіг і грошові потоки 1. Економічна основа грошового обороту 2. Балансування грошових потоків 3. Структура грошового обороту за економічним змістом та формою платіжних засобів 4. Основні етапи реалізації процесу грошово-кредитної мультиплікації
Тема 4. Грошовий ринок 1. Особливості функціонування грошового ринку 2. Графічна модель грошового ринку
Тема 5. Грошові системи Проблемні питання 1. Характеристика елементів вітчизняної грошової системи 2. Платіжні системи. Платіжні інструменти
Тема 6. Інфляція та грошові реформи 1. Види грошових реформ 2. Форми прояву інфляції 3. Методи державного регулювання інфляції
Тема 7. Валютний ринок і валютні системи 1. Конвертованість валют 2. Регулювання валютних курсів 3. Валютна система України
Тема 8. Кредит у ринковій економіці 1. Форми кредиту 2. Мікроекономічні межі кредиту

3. Макроекономічні межі кредиту

Тема 9. Фінансове посередництво на грошовому ринку

1. Види фінансових посередників
2. Послуги фінансових посередників
3. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва

Тема 10. Центральні банки

1. Причини створення центробанків та особливості їх діяльності у сучасних умовах
2. Функції та операції НБУ
3. Основні напрями діяльності центрального банку

Тема 11. Комерційні банки

1. Особливості побудови банківської системи України
2. Економічні нормативи діяльності комерційних банків
3. Показники прибутковості діяльності банків

Тема 12. Міжнародні валютно - кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною

1. Програми співробітництва МВФ з Україною
2. Співпраця України з установами Світового банку
3. Пріоритети діяльності регіональних міжнародних кредитно-фінансових інституцій в Україні

Навчальна практика з дисципліни «Гроші і кредит»

Основна мета виробничої економічної практики - систематизувати та поглибити отримані студентами в процесі навчання теоретичні знання з дисципліни «Гроші і кредит», набути достатніх практичних навичок при прийнятті обґрунтованих самостійних рішень у підприємницькій діяльності, розвивати вміння творчо проводити наукові дослідження відповідного рівня.

Під час практики студенти вивчають питання згідно з наведеними нижче питаннями та збирають матеріали для здійснення студентської науково-дослідної роботи, виступів на семінарах та конференціях, виконання рефератів, курсових і дипломних робіт.

Перелік документів, необхідних для проходження практики з дисципліни «Гроші і кредит», поданий у методичних вказівках до виконання даного виду робіт. Завдання з практики, переписані з робочих зошитів інших здобувачів вищої освіти, виконані без посилання на використані джерела, відсутні необхідні розрахунки чи аналіз статистичних даних, неопрацьовані і неоформлені належним чином, до захисту не допускаються.

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умов виконання навчальної програми включно з навчальною практикою

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

кафедра фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем

Назва курсу	СТРАХУВАННЯ
E-mail кафедри:	finansy-pdatu@meta.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Страхування» є обов'язковою при підготовці фахівців за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня бакалавр. В процесі вивчення дисципліни послідовно розглядаються: сутність, принципи і роль страхування, поняття страхових ризиків та їх класифікація; характеристика страхового ринку, особливості його функціонування в умовах ринкової економіки; основні галузі страхування, правила заключення страхових договорів по них; доходи, витрати і прибуток страховиків; фінансова надійність страхової компанії; державне регулювання страхової діяльності.

2. Мета та цілі курсу – надання знань щодо страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній; вивчення сутності й ролі страхування, організації та розвитку страхового ринку, державного регулювання страхової діяльності, набуття вмінь аналізувати ринок страхових послуг, оцінювати фінансову стійкість страхових компаній. Предмет курсу складають відносини, що виникають у процесі формування, розподілу та використання страхових фондів.

3. Формат курсу - Очний

Заочний (дистанційний) - курс безочної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як аудіо та відео, інтерактивні

елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання - вивчення дисципліни «Страхування» формує у студентів здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами, застосовувати знання у практичних ситуаціях, здійснювати усну і письмову комунікацію професійного спрямування рідною та іноземною мовами, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, працювати в команді та налагоджувати міжособистісні взаємодії при вирішенні поставлених завдань, здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій в новій ситуації, здатність виявляти ініціативу та підприємливість, розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади й закономірності функціонування та розвитку фінансових систем, здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для діагностики стану фінансових систем, формувати та реалізовувати комунікації в сфері фінансів, банківської справи та страхування, обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування та брати відповідальність за них, оцінювати показники формування і виконання бюджетів страхової організації, діагностування тенденцій розвитку бюджетної системи, забезпечувати процес формування ефективного використання та оптимального розподілу фінансових ресурсів страховика в умовах їх обмеженості, здійснювати планування, оцінювати, проводити аналіз інвестиційної діяльності суб'єктів економіки, визначати зміст та специфіку етапів процесу організації інвестиційного кредитування, оцінювати ринкову вартість страхової компанії з використанням існуючих підходів та розробляти рекомендації щодо її максимізації, надавати банківські, страхові, брокерські та інші фінансові послуги, включаючи організацію обслуговування клієнтів в процесі споживання страхових послуг.

5. Пререквізити - ефективність засвоєння змісту дисципліни «Страхування» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін «Фінанси» та «Мікро – і макроекономіка», «Гроші і кредит», «Економічна теорія», «Основи економічної науки».

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання - Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп’ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних і курсової роботи.

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. Сутність, принципи, роль страхування.
Тема 2. Класифікація страхування
Тема 3. Поняття страхових ризиків та їх класифікація.
Тема 4. . Страховий ринок.
Тема 5. Страхова організація
Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності
Тема 7. Особисте страхування.
Тема 8. Майнове страхування
Тема 9. Страхування відповідальності.
Тема 10. Перестрахування і співстрахування
Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика.
Тема 12. Фінансова надійність страхової компанії

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умов виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

кафедра фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем

Назва курсу	ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ
E-mail кафедри:	finansy-pdatu@meta.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Фінанси підприємств» є обов'язковою при підготовці фахівців за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня бакалавр. В процесі вивчення дисципліни послідовно розглядаються: сутність, функції фінансів підприємств, особливості організації грошових розрахунків на підприємствах; порядок формування і розподілу фінансових результатів діяльності підприємств; система оподаткування підприємств, характеристика основних податків, що сплачують підприємства; характеристика основних і оборотних коштів підприємств, механізм їх кредитування; фінансовий стан підприємств.

2. Мета та цілі курсу –надання знань студентам щодо організації фінансів підприємств, формування та використання прибутку на них, здійснення грошових розрахунків, оподаткування, кредитування, фінансового планування та оцінки фінансового стану господарюючих суб'єктів. **Предмет курсу** складають фінансово – розрахункові відносини, що виникають у процесі поточної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання і направлені на формування, розподіл та використання фінансових ресурсів підприємств.

3. Формат курсу - Очний

Заочний (дистанційний) - курс безочної складової(online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як аудіо та відео, інтерактивні

елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання - вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» формує у студентів уміння оперувати фінансовою термінологією, оформляти відкриття рахунків в установах банків, визначити прибуток підприємства і проводити його розподіл, визначити величину податків і оформити платіжні документи по їх сплаті, розрахувати показники ефективності використання основних і оборотних засобів, а також які характеризують фінансовий стан підприємства, складати поточні і перспективні фінансові плани підприємства, знання відмінностей та особливостей здійснення фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, знання напрямів оптимізації фінансової роботи суб'єктів господарювання, знання сутності та специфіки функціонування фінансової, бюджетної, податкової політики України, розробляти напрями вдосконалення функціонування фінансової системи України, організовувати роботу з формування та використання коштів державного боргу, оптимізувати його склад та структуру, уміння враховувати вплив факторів зовнішнього середовища підприємства прямої та непрямої дії на результативність виробничо - господарської діяльності підприємства (установи, організації);..

5. Пререквізити - ефективність засвоєння змісту дисципліни «Фінанси підприємств» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін «Фінанси» та «Гроші і кредит», «Економічна теорія», «Основи економічної науки».

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання - Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних завдань.

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. Основи фінансів підприємств
Тема 2. Грошові розрахунки підприємств
Тема 3. Грошові надходження підприємств
Тема 4. Фінансові результати діяльності підприємств, їх зміст, розрахунок і розподіл.
Тема 5. Оподаткування підприємств
Тема 6. Оборотні кошти та їх організація на підприємстві.
Тема 7. Кредитування підприємств
Тема 8. Фінансове забезпечення і відтворення основних засобів
Тема 9. Оцінка фінансового стану підприємства.

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах.

Тема 11. Фінансова санація підприємств.

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умов виконання навчальної програми

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування

Назва курсу	МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ
E-mail кафедри:	moa@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1598

1. Коротка анотація до курсу - Силабус розроблено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою. Змістовність тем визначена для мінімальної кількості годин за стандартом. Програма вивчення дисципліни передбачає набуття здобувачами системних знань з теоретичних зasad та організаційно-методичних і практичних навичок менеджменту і маркетингу на підприємстві в ринкових умовах його функціонування.

2. Мета та цілі курсу – є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту та маркетингу, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень; забезпечення необхідного рівня підготовки спеціалістів зоотехнічного профілю з питань маркетингу. Студенти мають одержати знання про суть маркетингу, його предмет, об'єкти, методи маркетингових досліджень.

Завданням вивчення дисципліни "Менеджмент і маркетинг" є теоретична підготовка студентів із питань:

- сутність основних понять і категорій менеджменту та управління;
- принципи та функції менеджменту;
- система методів управління; зміст процесів та технологій управління;

- основи планування, здійснення мотивування та контролювання;
- прийняття рішень у менеджменті;
- інформаційне забезпечення процесу управління;
- ефективність управління;
- теоретичні основи маркетингу;
- планування та організація маркетингових заходів;
- практичні аспекти маркетингової діяльності.

3. Формат курсу - Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання - В результаті вивчення дисципліни забезпечується досягнення таких програмних результатів навчання: Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовоно інтерпретувати отримані результати. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

5. Пререквізити - Дисципліна «Менеджмент і маркетинг» ґрунтуються на досягнутих студентами компетентностях з дисциплін «Мікро і макроекономіка», «Економіка підприємств», «Статистика», «Математичні методи та моделі».

6. Технічне обладнання /забезпечення - Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. Поняття і сутність менеджменту.
1.1. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. 1.2. Суть, зміст менеджменту та управління. 1.3. Менеджмент як система наукових знань та як мистецтво управління. 1.4. Методи дослідження у менеджменті.
Тема 2. Основні теорії і методи прийняття управлінських рішень
2.1. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. 2.2. Класифікація та умови прийняття управлінських рішень. 2.3. Моделі прийняття управлінських рішень.
Тема 3. Планування і контроль
3.1. Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. 3.2. Основні елементи системи планування. 3.3. Планування стратегії підприємства 3.4. Класифікація цілей організації. Процес постановки цілей.
Тема 4. Організація як функція управління
4.1. Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. 4.2. Повноваження та відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. 4.3. Типи повноважень: лінійні, функціональні. 4.4. Департаменталізація.
Тема 5 Мотивація
5.1. Значення людського фактора в управлінні організацією. 5.2. Поняття мотивування. 5.3. Теорії і моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи.
Тема 6. Ефективність менеджменту
6.1. Концепції визначення ефективності менеджменту в організації. 6.2. Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації.

Тема, план
6.3. Економічна, організаційна та соціальна ефективність менеджменту.
6.4. Напрями підвищення ефективності управління організацією.
6.5. Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті.
Тема 7. Сутність маркетингу та його сучасна концепція.
7.1. Поняття маркетингу і маркетингового менеджменту та їх концепцій.
7.2. Завдання і функції маркетингового менеджменту.
7.3. Процес маркетингового менеджменту.
7.4. Алгоритм формування маркетингу.
Тема 8. Маркетингове середовище та маркетингова інформаційна система.
8.1. Маркетингове середовище.
8.2. Процес аналізу маркетингового середовища. Методи аналізу маркетингового середовища
8.3. Концепція маркетингової інформаційної системи.
8.4. Техніка маркетингового дослідження.

Тема, план
Тема 9. Маркетингова товарна політика.
<p>9.1. Зміст маркетингової товарної політики. Сутність та класифікація товарів.</p> <p>9.2. Види нового товару. Процес створення нового товару.</p> <p>9.3. Методи вироблення ідей і творчого розв'язання проблем.</p> <p>9.4. Концепція життєвого циклу товару.</p> <p>9.5. Якість і конкурентоспроможність товару.</p> <p>9.6. Ринкова атрибутика товару.</p>
Тема 10. Маркетингова політика комунікацій та стимулювання.
<p>10.1. Сутність та завдання інтегрованих маркетингових комунікацій.</p> <p>10.2. Сутність та види реклами. Джерела розповсюдження реклами.</p> <p>10.3. Напрямки формування позитивного іміджу фірми.</p> <p>10.4. Зміст та заходи стимулювання збуту.</p> <p>10.5. Форми особистого продажу товару.</p>
Тема 11. Система управління маркетинговою інформацією.
<p>11.1. Сутність маркетингової цінової політики, основні завдання та фактори, що її визначають. Класифікація цін.</p> <p>11.2. Етапи процесу ціноутворення.</p> <p>11.3. Класифікація маркетингових стратегій ціноутворення.</p> <p>11.4. Методи ціноутворення.</p>
Тема 12. Оцінка ефективності маркетингових заходів.
<p>12.1. Визначення ефективності маркетингової діяльності.</p> <p>12.2. Показники ефективності маркетингової діяльності.</p> <p>12.3. Основні підходи до оцінки ефективності маркетингової діяльності</p>

8. Підсумковий контроль.

Екзамен за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем

Назва курсу	Інвестування
E-mail:	fk@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/index.php?categoryid=252

1. Коротка анотація до курсу - - навчальна дисципліна «Інвестування» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «бакалавр» 1 року навчання. Вивчення дисципліни передбачає дослідження проблем інвестування обумовлено тим, що інвестиції виступають найважливішим засобом забезпечення структурних зрушень, стимулятором якісно-кількісних показників господарської діяльності, каталізатором науково-технічного прогресу.

2. Мета та цілі курсу - здатність опановувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування), здатність здійснювати планування, оцінювати, проводити аналіз інвестиційної діяльності суб'єктів економіки, визначати зміст та специфіку етапів процесу організації інвестиційного кредитування, уміння володіти методологічними прийомами наукових досліджень, використовувати сучасні методи системного наукового аналізу, здійснювати аналіз фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, виявляти напрями оптимізації фінансової роботи на підприємствах, що реалізується в країні, оцінювати інвестиційні портфелі та інвестиційні проекти.

3. Формат курсу - Змішаний

4. Результати навчання - уміння володіти методологічними прийомами наукових досліджень, застосовувати прикладні методики аналізу фінансової діяльності, використовувати сучасні методи системного наукового аналізу, здійснювати аналіз фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, виявляти напрями оптимізації фінансової роботи на підприємствах, враховувати вплив факторів зовнішнього середовища на результативність виробничо-господарської діяльності підприємства (установи, організації), володіти різноманітними практичними навичками щодо комп'ютерного збору і обробки інформації.

5. Пререквізити засвоєння дисципліни «Інвестування» покращиться, за умови попереднього опанування наступних дисциплін «Інформаційні технології», «Мікро і макроекономіка», «Теорія економічного аналізу», та «Основи економічної науки».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних і курсових робіт, доступ до ресурсу Moodle.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота
Згідно розкладу	Тема 1. Методологічні основи інвестування 1. Економічна сутність інвестицій. 2. Класифікація інвестицій. 3. Основні поняття інвестиційної діяльності. 4. Розробка стратегічних напрямів інвестиційної діяльності. 5. Характеристика інвестиційного ринку.	лекція/ групова робота
Згідно розкладу	Тема 2. Суб'єкти та об'єкти інвестування 1. Характеристика об'єктів інвестування. 2. Характеристика суб'єктів інвестування. 3. Особливості взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності.	лекція/ групова робота
Згідно розкладу	Тема 3. Фінансові інвестиції 1. Характеристика фінансових інвестицій. 2. Характеристика ринку цінних паперів та фонової біржі 3. Учасники ринку цінних паперів та їх функції. 4. Формування портфеля цінних паперів.	лекція/ групова робота
Згідно розкладу	Тема 4. Інвестиції в засоби виробництва 1. Економічна сутність інвестицій у засоби виробництва. 2. Особливості та форми здійснення інвестицій у засоби виробництва. 3. Характеристика об'єктів реальних інвестицій та методи оцінки їх вартості.	лекція/ групова робота
Згідно розкладу	Тема 5. Інноваційна форма інвестицій 1. Економічна сутність інновацій та інноваційного процесу. 2. Об'єкти та суб'єкти інноваційної діяльності. 3. Фінансування інноваційної діяльності.	лекція/ групова робота
Згідно розкладу	Тема 6. Залучення іноземного капіталу 1. Характеристика іноземних інвестицій. 2. Міжнародна інвестиційна діяльність та її чинники. 3. Міжнародні фінансово-кредитні інститути та їх функції на інвестиційному ринку. 4. Політика держави з залученням іноземних інвестицій.	лекція/ групова робота
Згідно розкладу	Тема 7. Обґрунтування доцільності інвестування	лекція/ групова робота

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтування і вибір інвестиційної стратегії. 2. Розробка планів реалізації інвестицій. 3. Поняття беззбитковості та окупності інвестицій. 4. Економічна оцінка інвестиційної діяльності та ризиків її реалізації. 	
Згідно розкладу	<p>Тема 8. Інвестиційні проекти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інвестиційний проект, його зміст та форми. 2. Порядок розробки інвестиційного проекту. 3. Аналіз інвестиційного проекту. 4. Методи оцінки інвестиційного проекту. 	лекція/ групова робота
Згідно розкладу	<p>Тема 9. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика інвестиційних ресурсів. 2. Методи формування інвестиційних ресурсів. 3. Оцінка вартості інвестиційних ресурсів. 4. Методи оптимізації структури джерел інвестиційних ресурсів. 	лекція/ групова робота
Згідно розкладу	<p>Тема 10. Менеджмент інвестицій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи інвестиційного менеджменту. 2. Інвестиційне проєктування та ціноутворення в інвестиційній сфері. 3. Планування інвестиційних витрат. 4. Інвестиційні ризики. Поняття, форми, методи управління та зниження. 	лекція/ групова робота
Згідно розкладу	<p>Тема 11. Організаційно-правове регулювання взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні засади державного регулювання інвестиційних процесів. 2. Методи державного регулювання інвестиційної діяльності. 3. Напрями інвестиційної політики держави. 	лекція/ групова робота
Згідно розкладу	<p>Тема 12. Використання інвестицій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розподіл прибутку підприємства на реінвестування розвитку виробництва і дивіденди. 2. Моніторинг інвестиційних процесів. 3. Ефективність використання інвестиційних ресурсів. 	лекція/ групова робота

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем

Назва курсу	ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ У ФІНАНСАХ
E-mail:	anvaspe@meta.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=139

1. Коротка анотація до курсу – Фахівцям в області фінансів необхідно мати теоретичну базу в області інформаційних систем і технологій автоматизованої обробки інформації, практичні вміння й навички застосування їх у фінансовій сфері. Знання новітніх інформаційних технологій дозволить обґрунтовано ухвалювати рішення щодо доцільності їхнього впровадження в автоматизацію фінансово-кредитних установ.

Функціонування й розвиток виробничо-економічних систем в умовах, коли всі процеси динамічні й мають характер стохастичності, нелінійності, невизначеності та нечіткості, а умови прийняття рішень супроводжуються багатоваріантністю, багато в чому залежить від повноти і якості використуваної інформації. З погляду управління інформація виступає в ролі предмета праці й служить базисом тактичних завдань і розробки стратегії управління фінансовою діяльністю. Тому використання сучасних методів збору, обробки, зберігання, аналізу й подання інформації для управлінських рішень є одним з найважливіших факторів розвитку фінансової діяльності.

2. Мета та цілі курсу – Мета вивчення навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології у фінансах» – оволодіння теоретичними знаннями та формування практичних навичок у галузі організації та функціонування інформаційних систем фінансового обліку і методології автоматизованого розв’язання фінансових задач.

Основними завданнями засвоєння курсу «Інформаційні системи і технології у фінансах» є: засвоєння теоретичних зasad ефективного застосування інформаційних технологій в управлінні фінансами та систем опрацювання фінансової інформації; ознайомлення з організацією та методологією автоматизації розв’язання прикладних задач у галузі фінансової діяльності в організаціях різних типів; набуття практичних навиків з використання сучасних комп’ютерних технологій в управлінні фінансами на підприємстві.

3. Формат курсу - Очний

Заочний (дистанційний) – курс безочної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання - Після опанування даного курсу студент повинен:

знати:

- теоретичні основи організації та функціонування систем обробки банківської і фінансової інформації;
- організацію та методологію розв'язання комплексів задач банківської та фінансової діяльності установах різного типу.

уміти:

- описувати постановки задач і розробляти алгоритми їх розв'язання на ЕОМ;
- використовувати базові програмні засоби та готові пакети прикладних програм для виконання обробки даних у фінансовій діяльності.

5. Пререквізити – Дисципліна «Інформаційні системи і технології у фінансах» тісно пов'язана з іншими економічними дисциплінами: «Інформатика», «Фінансова думка України», «Фінанси», «Фінанси підприємств» тощо, що дає змогу закріпiti вже набуті знання i поглибити професійну підготовку фахівців економічного профілю.

6. Технічне i програмне забезпечення /обладнання - Бажано мати мобільний пристрiй (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системi Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для пiдготовки рефератiв, виконання практичних i курсової роботи.

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. Основи інформаційних систем обробки економічної інформації 1.1. Сутність i особливостi економічної інформації, її види. 1.2. Інформаційна система: суть, завдання, функції. 1.3. Класифікація інформаційних систем. 1.4. Роль інформаційної системи в управліннi сучасними органiзацiями. 1.5. Автоматизацiя документообiгу в інформацiйнiй системi. 1.6. Інформацiйнi системи в мiжнародному бiзнесi.

Тема 2.1 Новітні інформаційні технології та їх класифікація

- 2.1. Інформаційна технологія та її місце в інформаційній системі підприємства.
- 2.2. Класифікація інформаційних технологій.
- 2.3. Гіпертекстова та мультимедійна технології.
- 2.4. Нейромережні технології в управлінні.
- 2.5. Інтернет-технології в управлінській діяльності.

Тема 3. Ресурси інформаційних систем

- 3.1. Апаратні засоби комп’ютерних інформаційних систем.
- 3.2. Програмне забезпечення комп’ютерних інформаційних систем.
- 3.3. Телекомунікаційні ресурси інформаційних систем.
- 3.4. Ресурси баз даних.

Тема 4. Моделі і методи фінансових розрахунків

- 4.1. Базові моделі фінансових операцій.
- 4.2. Автоматизація фінансового аналізу засобами електронних таблиць.
- 4.3. Прогнозування основних фінансових показників.
- 4.4. Границний аналіз з використанням електронних таблиць.
- 4.5. Фінансові функції в електронних таблицях.

Тема 5. Основи сучасних систем автоматизації банківської діяльності

- 5.1. Еволюція розвитку систем автоматизації банківської діяльності (САБД).
- 5.2. Основні вимоги до сучасних САБД.
- 5.3. Концептуальні засади побудови системи автоматизації банківських операцій.
- 5.4. Характеристика карткових платіжних систем.
- 5.5. Проблеми надійності та захисту карткових технологій.
- 5.6. Розвиток карткового бізнесу в Україні.

Тема 6. Сучасні технології дистанційного банківського обслуговування

- 6.1. Система електронного бізнесу: елементи, механізм дії та тенденції розвитку.
- 6.2. Електронні фінансові послуги.
- 6.3. Електронні банківські послуги.
- 6.4. Основні вимоги до систем дистанційного банківського обслуговування.
- 6.5. Правові аспекти банківських електронних послуг.
- 6.6. Еволюція технологій дистанційного банківського обслуговування. Home-banking.
- 6.7. Системи дистанційного банківського обслуговування Клієнт-Банк.
- 6.8. Системи Electronic-banking.
- 6.9. Стан і стратегічні напрями розвитку Internet-banking.

Тема 7. Автоматизація обробки інформації в страховій сфері

- 7.1. Характеристика автоматизованих інформаційних систем страхових компаній.
- 7.2. Функціональні підсистеми АІС страхових організацій.
- 7.3. Інформаційне забезпечення АІС страхових організацій.

Тема 8. Автоматизація обробки інформації в податковій службі

8.1. Характеристика інформаційної системи податкової служби.   8.2. Організація автоматизованої інформаційно-аналітичної системи.   8.3. Інформаційне забезпечення, інформаційна база.   8.4. Організація роботи АРМ податкового інспектора.   8.5. Напрями модернізації і розвитку АІС податкової служби.

Тема 9. Автоматизація управління фінансами комерційних структур

- 9.1. Організація автоматизованого бухгалтерського обліку.
- 9.2. Інформаційні системи управління персоналом.
- 9.3. Інформаційні маркетингові системи.
- 9.4. Інформаційні технології електронної комерції.
- 9.5. Інформаційні системи фінансового менеджменту.

Тема 10. Міжнародна електронна мережа міжнародних розрахунків SWIFT

- 10.1. Історія створення системи.
- 10.2. Призначення, основні можливості та недоліки системи.
- 10.3. Організаційна структура та засади діяльності компанії.
- 10.4. Формування та передача повідомень.
- 10.5. Архітектура SWIFT.
- 10.6. Забезпечення безпеки функціонування мережі SWIFT.

8. Підсумковий контроль

Екзамен за умов виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем

Назва курсу	КОРПОРАТИВНІ ФІНАНСИ
E-mail:	anvaspe@meta.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=2220

1. Коротка анотація до курсу – Корпоративні фінанси відіграють важливу роль в розвитку національної економіки кожної країни. Ефективність діяльності корпорацій здійснює значний вплив на стан функціонування основних ланок фінансової системи держави.

За цих умов необхідна сучасна, адекватна ринковій економіці, організація фінансової діяльності кожної корпорації, а отже, підготовка фахівців з фінансів, що мають глибокі теоретичні і практичні знання, можуть узагальнити наявний досвід країн з розвинutoю ринковою економікою, розробити план дій щодо поліпшення фінансового стану корпорацій.

2. Мета та цілі курсу – Мета викладання дисципліни – формування у здобувачів науково-освітнього рівня знань як про основи корпоративних фінансів, так і виробленню практичних навичок при вирішенні як бухгалтерських, так і фінансових питань на підприємствах.

Завдання курсу – вивчення фінансових аспектів корпоративного управління, основних функцій управління фінансами корпорацій, видів корпоративних цінних паперів; операцій акціонерних товариств з власними акціями і облігаціями; шляхів розвитку ринку корпоративних цінних паперів України; фінансової звітності акціонерних товариств та методів обчислення основних фінансових показників; вартості капіталу корпорації та показники, що характеризують її положення на фінансовому ринку; політики формування власного капіталу, емісійна та дивідендна політика; оперативного управління оборотними активами корпорації; рух та прогнозування грошових потоків; стратегічного і поточного фінансового планування; змісту фінансової роботи та основ функціонування транснаціональних корпорацій.

3. Формат курсу - Очний

Заочний (дистанційний) – курс без очної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як аудіо та відео, інтерактивні елементи,

онлайн консультування.

4. Результати навчання - У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати: теоретичні основи організації корпоративних фінансів, стан розвитку корпоративних відносин в нашій державі, види корпоративних цінних паперів та операції, які проводяться на фондовому ринку, джерела залучення коштів структуру власного капіталу, емісійну та дивідендну політику, методи визначення планової необхідності в оборотних активах, джерела формування оборотних активів.

вміти: здійснювати аналіз і управління фінансовими ресурсами корпорацій, визначати курсову вартість корпоративних цінних паперів, приймати оптимальні та обґрунтовані рішення при залученні позикових коштів, складати картину сучасних методів і способів фінансової діяльності підприємства, аналізувати грошові потоки підприємства, користуватися спеціальними нормативно-правовими документами, що регулюють корпоративні відносини в державі.

5. Пререквізити – Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Корпоративні фінанси» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував курси таких дисциплін як «Економічна теорія», «Основи економічної науки» та «Фінанси», «Фінанси підприємств».

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання - Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних і курсової роботи.

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. СУТНІСТЬ І МОДЕЛІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ 1. Визначення і зміст категорії «корпоративне управління» 2. Стандарти корпоративного управління
Тема 2. КОРПОРАТИВНІ ФІНАНСИ: СУТНІСТЬ, ФУНКЦІЇ, ПЕРЕДУМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ 1. Сутність корпоративних фінансів 2. Підприємництво та суб'єкти господарювання 3. Види підприємств в Україні 4. Об'єднання підприємств 5. Господарські товариства в Україні

<p>6. Сфера фінансових відносин</p> <p>7. Функції корпоративних фінансів</p> <p>8. Передумови ефективного функціонування корпоративних фінансів</p>
<p>Тема 3. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ І ЗМІСТ ФІНАНСОВОЇ РОБОТИ</p> <p>1. Суть фінансової діяльності</p> <p>2. Зміст фінансової роботи на підприємстві</p> <p>3. Етапи проведення фінансової роботи</p> <p>4. Особливості організації фінансової роботи на підприємстві</p>
<p>Тема 4. МОДЕЛІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ</p> <p>1. Поняття моделей корпоративного управління</p> <p>2. Англо-американська модель корпоративного управління фінансами та її характеристика</p> <p>3. Японська модель корпоративного управління</p> <p>4. Західноєвропейська (німецька) модель корпоративного управління фінансами</p>
<p>Тема 5. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ</p> <p>1. Поняття фінансових ресурсів підприємства</p> <p>2. Джерела формування фінансових ресурсів</p> <p>3. Види фінансових ресурсів</p> <p>4. Структура джерел формування капіталу підприємства</p> <p>5. Власний капітал підприємства</p> <p>6. Статутний капітал підприємства</p> <p>7. Інші складові власного капіталу підприємства</p> <p>8. Особливості формування та руху коштів статутного капіталу державного підприємства</p> <p>9. Статутний капітал господарських товариств</p>
<p>Тема 6. ПОЗИКОВІ ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ. СУТНІСТЬ, ФОРМИ ТА ВИДИ КРЕДИТІВ</p> <p>1. Класифікація зобов'язань підприємств</p> <p>2. Необхідність і сутність кредитування підприємств</p> <p>3. Форми та види кредитів</p>
<p>Тема 7. БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ</p> <p>1. Суть банківського кредиту</p> <p>2. Кредитна лінія</p> <p>3. Контокорентне кредитування</p> <p>4. Обліковий кредит (кредит під облік векселів)</p> <p>5. Акцептний і авальний кредити</p> <p>6. Факторингові операції</p>

7. Умови та порядок одержання банківського кредиту   8. Порядок погашення банківського кредиту підприємством

Тема 8. НЕБАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

- 1. Суть комерційного кредиту
- 2. Лізингове кредитування підприємств
- 3. Види та форми лізингу
- 4. Переваги та недоліки лізингових операцій

Тема 9. ОРГАНІЗАЦІЯ ГРОШОВИХ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВ

- 1. Суть грошових розрахунків підприємства
- 2. Безготівкові розрахунки: сутність, форми та завдання
- 3. Види банківських рахунків у національній валюті
- 4. Банківські рахунки в іноземній валюті
- 5. Основні принципи організації розрахунків
- 6. Проведення касових операцій

Тема 10. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

- 1. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Формування прибутку підприємства
- 2. Класифікація основних видів прибутку
- 3. Порядок визначення доходів та їх склад
- 4. Склад витрат
- 5. Собівартість продукції
- 6. Прямі витрати
- 7. Загальноворобничі витрати
- 8. Постійні та змінні витрати
- 9. Адміністративні витрати
- 10. Витрати на збут
- 11. Інші операційні витрати
- 12. Витрати операційної діяльності
- 13. Фінансові витрати, втрати від участі в капіталі та інші витрати
- 14. Амортизаційні відрахування
- 15. Методи нарахування амортизації
- 16. Відображення прибутку у фінансовій звітності підприємства
- 17. Розрахунок прибутку від реалізації продукції
- 18. Сутність і методи розрахунку рентабельності

<p>19. Розподіл і використання прибутку</p>
<p>Тема 11. ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні принципи оподаткування підприємств 2. Пряме оподаткування підприємств   <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Податок на прибуток 2.2. Податок на майно 2.3. Орендна плата 2.4. Екологічний податок 2.5. Рентна плата   3. Непряме оподаткування підприємств   <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Особливості застосування непрямого оподаткування 3.2. Податок на додану вартість (ПДВ) 3.3. Акцизний податок 3.4. Мито
<p>Тема 12. ОБОРОТНІ АКТИВИ ТА ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НИМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна суть оборотних активів, їх функції 2. Класифікація оборотних активів 3. Джерела формування оборотних активів 4. Формування системи управління оборотними активами підприємства
<p>Тема 13. ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність оцінювання фінансового стану підприємства 2. Суть зовнішнього та внутрішнього аналізу господарської діяльності 3. Прийоми здійснення аналізу фінансового стану підприємства 4. Методи проведення аналізу фінансового стану підприємства 5. Моделі фінансового аналізу 6. Інформаційна база для оцінювання фінансового стану підприємства 7. Аналіз основних показників діяльності підприємства 8. Показники фінансового стану підприємства 9. Оцінювання ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства
<p>Тема 14. ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та основні етапи фінансового планування 2. Перспективне фінансове планування 3. Поточне фінансове планування 4. Оперативне фінансове планування

5. Основні підходи до бізнес-планування на підприємстві

Тема 15. ФІНАНСОВА САНАЦІЯ І БАНКРУТСТВО ПІДПРИЄМСТВ

1. Передумови виникнення та сутність банкрутства підприємства
2. Підстави порушення процедури банкрутства
3. Резерви для попередження неспроможності підприємства
4. Основні форми рефінансування дебіторської заборгованості
5. Види банкрутства підприємства
6. Сутність санації підприємства
7. Особливості реструктуризації підприємства
8. Сутність досудової санації підприємства
9. Алгоритм проведення санації підприємства
10. Особливості проведення санації підприємства

8. Підсумковий контроль

Залік за умов виконання навчальної програми

Силабус
Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем

Назва курсу	Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання
E-mail:	fk@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course

1. Коротка анотація до курсу - Розкривається суть процесу бюджетування, його роль та можливості для ефективного управління господарською діяльністю. Узагальнюється та аналізується відомості щодо практичного аспекту втілення методу бюджетування у діяльності підприємств. Визначаються фактори, що впливають на якість процесу бюджетування та основні функції бюджетування. Окреслюються основні переваги та недоліки, етапи впровадження та здійснення бюджетування на підприємстві. Розглядається бюджетна структура організації.

2. Мета та цілі курсу - надання студентам знань про завдання і методи складання бюджетів та використання їх в якості інструменту планування і контролю в поточній виробничо-комерційній діяльності підприємств.

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс безочної складової.

4. Результати навчання – знати: основний понятійний апарат процесу бюджетування, складові бюджетування, організаційну і фінансову структуру підприємства, основні принципи політики бюджетування; складові операційних бюджетів, види фінансових бюджетів та принципи їх побудови, основні елементи бюджетного контролю.

уміти: розробляти систему планування підприємства; формувати центри фінансової відповідальності, мінімально необхідну структуру операційних бюджетів; складати фінансові бюджети; виконувати роботу бюджетного контролера.

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів – «Фінанси», «Податкова система», «Управлінський облік», «Фінанси підприємств».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

Мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерна техніка (з виходом у глобальну мережу).

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word).

7. Схема курсу

Тема, план
Тема 1. Сутність та роль фінансового планування на підприємстві
Тема 2. Теоретичні основи бюджетування на підприємстві
Тема 3. Методичні основи бюджетування на підприємстві
Тема 4. Структуризація підприємства для цілей бюджетування
Тема 5. Розробка системи бюджетів на підприємстві
Тема 6. Розробка операційних бюджетів підприємства
Тема 7. Зміст і технологія складання фінансових бюджетів
Тема 8. Особливості бюджетного процесу у виробництві
Тема 9. Організація виконання бюджетів і контролю за їх виконанням
Тема 10. Відповідальність та мотивація в бюджетуванні

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

факультет/інститут економічний

кафедра фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем

Назва курсу	ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ
E-mail кафедри:	budnyakluba@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=60

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Інвестиційний аналіз» є обов'язковою дисципліною при підготовці фахівців за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа і страхування» освітнього ступеня бакалавр. Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичних основ і отримання досвіду практичного застосування загальнотеоретичних і конкретно-економічних методів і прийомів з метою розв'язання задач інвестиційного характеру, вивчення при цьому причинно-наслідкових зв'язків, прогнозування основних результатів роботи суб'єктів господарювання «з» і «без» інвестицій та прийняття науково обґрунтованих управлінських рішень.

2. Мета та цілі курсу

Мета: формування системи знань з методології аналізу інвестиційних рішень, розробки та обґрунтування проектів для задоволення суспільних та особистих потреб в умовах обмеженості ресурсів.

Завдання: вивчення основних концепцій, понять, методів і підходів, які використовуються у світовій практиці при аналізі інвестиційних рішень; набуття навичок використання інструментарію інвестиційного аналізу, оволодіння процедурами аналізу, порівняння та обґрунтування вибору проектів, оцінювання проектів щодо маркетингової технології, екологічної, соціальної та інституціональної життєздатності, фінансової та економічної привабливості.

Програмні компетентності: Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до застосування загальнонаукових та фундаментальних знань, розуміння предметної області і професії. Здатність здійснювати усну і письмову комунікацію професійного спрямування рідною та іноземною мовами. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісні взаємодії при вирішенні поставлених завдань. Здатність самостійного проведення досліджень на відповідному рівні. Здатність дотримання вимог охорони праці, збереження навколошнього середовища та забезпечення безпеки життєдіяльності. Здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій в новій ситуації.

3. Формат курсу - очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс безочної складової (online, Moodle).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування.

4. Результати навчання

- ✓ Знання особливостей функціонування та напрямів вдосконалення функціонування фінансової системи України.
- ✓ Знання джерел, принципів та методів формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання.
- ✓ Знання джерел формування та напрямів використання фінансових ресурсів бюджетів різних рівнів, відповідно до бюджетної системи України.
- ✓ Знання відмінностей та особливостей здійснення фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, знання напрямів оптимізації фінансової роботи суб'єктів господарювання.
- ✓ Знання процедури встановлення напрямів ділового партнерства із суб'єктами фінансового ринку.
- ✓ Знання сутності та специфіки функціонування фінансової, бюджетної, податкової політики України.
- ✓ Знання базових складових законодавства, що регулюють бюджетний процес в Україні.
- ✓ Знання способів формалізації й побудови моделей фінансової діяльності, технології розробки та реалізації управлінських рішень щодо управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання.
- ✓ Здатність застосовувати знання та вміння для розв'язання якісних та кількісних задач з планування, організації, оцінки та аналізу фінансової діяльності.
- ✓ Уміння володіти методологічними прийомами наукових досліджень, застосовувати прикладні методики аналізу фінансової діяльності, використовувати сучасні методи системного наукового аналізу.
- ✓ Розробляти напрями вдосконалення функціонування фінансової системи України.

- ✓ Здійснювати пошук та формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання, планувати фінансову діяльність підприємств.
- ✓ Здійснювати планування, формування та виконання дохідної та видаткової частини місцевих і державного бюджетів, контролювати виконання бюджетів різних рівнів бюджетної системи України.
- ✓ Здійснювати аналіз фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, виявляти напрями оптимізації фінансової роботи на підприємствах.
- ✓ Розробляти пропозиції щодо формування і вдосконалення фінансової, бюджетної, податкової політики держави з урахуванням необхідності ефективного використання фінансових ресурсів.
- ✓ Уміння враховувати вплив факторів зовнішнього середовища підприємства прямої та непрямої дії на результативність виробничо - господарської діяльності підприємства (установи, організації).

5. Пререквізити - здобувач вищої освіти повиненолодіти матеріалом наступних курсів – «Вища математика», «Мікро і макроекономіка», «Інформаційні технології», «Економіка підприємства», «Основи економічної науки», «Статистика». «Теорія економічного аналізу».

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання –

Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп’ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять та он-лайн консультацій (Viber) чи робота у в системі Moodle.

Вміння працювати в MS Office (PowerPoint, Excel, Word) для підготовки рефератів, презентацій та виконання практичних робіт.

7. Схема курсу

Тиж./дата/год.-	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота
Згідно розкладу	Тема 1. Теоретичні основи інвестиційного аналізу 1.1.Поняття та сутність інвестиційного аналізу. 1.2.Завдання інвестиційного аналізу та основні складові інвестиційного аналізу. 1.3.Поняття інвестиційного проекту, його основні ознаки та класифікація. 1.4.Середовище та учасники проекту.	Лекція
Згідно розкладу	Тема 1. Теоретичні основи інвестиційного аналізу Завдання: Ознайомитися з поняттям, сутністю, завданням, основними складовими інвестиційного аналізу та інвестиційного проекту, ознаками	Семінар, групова робота

	останнього та класифікацію, а також середовищем та учасниками проекту.	
Згідно розкладу	<p>Тема 2. Життєвий цикл інвестиційного проекту</p> <p>2.1. Сутність та основні підходи поділу проекту за фазами його життєвого циклу.</p> <p>2.2. Підхід за групою «основна діяльність» та «3-фазна російська модель життєвого циклу проекту».</p> <p>2.3. Змістовний підхід</p> <p>2.4. Принциповий і системний підходи.</p>	Лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 2. Життєвий цикл інвестиційного проекту</p> <p>Завдання: Ознайомитися із сутністю та основними підходами поділу проекту за фазами його життєвого циклу. Провести порівняльний аналіз сутності підходів поділу проекту за фазами його життєвого циклу. Визначити спільні риси і розбіжності між ними.</p>	Семінар, групова робота
Згідно розкладу	<p>Тема 3. Концепція вигід і витрат. Цінність грошей у часі.</p> <p>3.1. Загальна характеристика показників і методів інвестиційних проектів.</p> <p>3.2. Концепція вигід і витрат у інвестиційному аналізі.</p> <p>3.3. Альтернативна вартість та альтернативні рішення.</p> <p>3.4. Цінність грошей у часі. Суть та розрахунок теперішньої і майбутньої вартості.</p>	Лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 3. Концепція вигід і витрат. Цінність грошей у часі.</p> <p>Завдання: Ознайомитися із загальною характеристикою показників і методів інвестиційних проектів, концепцією вигід і витрат, альтернативною вартістю та альтернативним рішенням, цінністю грошей у часі, сутністю та розрахунком теперішньої і майбутньої вартості. Провести практичні розрахунки теперішньої і майбутньої вартості інвестиційного проекту.</p>	Семінар, групова робота. Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
Згідно розкладу	<p>Тема 4. Проектний грошовий потік.</p> <p>4.1. Суть проектного грошового потоку.</p> <p>4.2. Визначення грошового потоку.</p> <p>4.3. Нарощення та дисконтування грошових потоків.</p>	Лекція
Згідно розкладу	<p>Тема 4. Проектний грошовий потік.</p> <p>Завдання: Ознайомитися із сутністю проектного грошового потоку, його визначенням та складовими, нарощенням та дисконтуванням. Провести практичні розрахунки процесу нарощення та дисконтування грошового потоку.</p>	Семінар, групова робота. Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
Згідно розкладу	<p>Тема 5. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішення.</p> <p>5.1. Методи оцінки ефективності проектів.</p>	Лекція

	5.2. Критерії ефективності проектів. 5.3. Правила використання критеріїв.	
Згідно розкладу	Тема 5. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішення. Завдання: Ознайомитися з методами та критеріями оцінки ефективності проектів, правилами використання критеріїв ефективності.	Семінар, групова робота
Згідно розкладу	Тема 6. Оцінка і прийняття інвестиційних рішень в умовах ризику і невизначеності. 6.1. Поняття ризику й невизначеності. 6.2. Методи аналізу і прогнозування ризику. 6.3. Методи зниження ризику.	Лекція
Згідно розкладу	Тема 6. Оцінка і прийняття інвестиційних рішень в умовах ризику і невизначеності. Завдання: Ознайомитися з поняттям ризику й невизначеності, методами його аналізу, прогнозування та зниження рівня.	Семінар, групова робота
Згідно розкладу	Тема 7. Динамічний аналіз беззбитковості проекту. 7.1. Аналіз точки беззбитковості. 7.2. Методика розрахунку чистої приведеної вартості (NPV - чистий метод) та внутрішньої норми доходності (IRR). 7.3.Період окупності інвестицій (PP), індекс прибутковості (рентабельності) (PI) і коефіцієнт ефективності (ARR) інвестицій. 7.4. Альтернативні проекти.	Лекція
Згідно розкладу	Тема 7. Динамічний аналіз беззбитковості проекту. Завдання: Ознайомитися з методикою розрахунку точки беззбитковості, чистої приведеної вартості (NPV - чистий метод) та внутрішньої норми доходності (IRR), періоду окупності інвестицій (PP), індексу прибутковості (рентабельності) (PI) і коефіцієнту ефективності (ARR) інвестицій. Здійснити практичні їх розрахунки та аналіз отриманих результатів.	Практичне заняття, групова і індивідуальна робота
Згідно розкладу	Тема 8. Маркетинговий аналіз інвестиційного проекту 8.1. Мета й завдання маркетингового аналізу. 8.2. Система маркетингової інформації. 8.3. Прогноз обсягів збути продукції проекту. 8.4. Розробка комплексу маркетингу.	Лекція
Згідно розкладу	Тема 8. Маркетинговий аналіз інвестиційного проекту Завдання: Ознайомитися із метою та завданням маркетингового аналізу інвестиційного проекту, системою маркетингової інформації, комплексом маркетингу та провести прогнозування обсягів збути продукції конкретного інвестиційного проекту.	Семінар, групова робота
Згідно розкладу	Тема 9. Технічний аналіз інвестиційного проекту. 9.1. Цілі технічного аналізу і його місце у підготовці інвестиційного проекту.	Лекція

	9.2. Місце розташування й масштаб проекту. 9.3. Аналіз технічних можливостей реалізації проекту.	
Згідно розкладу	Тема 9. Технічний аналіз інвестиційного проекту. Завдання: Ознайомитися із метою технічного аналізу, його місцем у підготовці інвестиційного проекту, особливостями аналізу при виборі місця розташування, масштабу проекту та технічних можливостей його реалізації.	Семінар, групова робота
Згідно розкладу	Тема 10. Інституційний аналіз інвестиційного проекту. 10.1. Мета, завдання і методи інституційного аналізу. 10.2. Оцінка зовнішніх факторів. 10.3. Аналіз внутрішнього середовища.	Лекція
Згідно розкладу	Тема 10. Інституційний аналіз інвестиційного проекту. Завдання: Ознайомитися із метою, завданням і методами інституційного аналізу. Провести оцінку зовнішнього і внутрішнього середовища реалізації інвестиційного проекту.	Семінар, групова робота
Згідно розкладу	Тема 11. Соціальний аналіз інвестиційного проекту. 11.1. Мета соціального аналізу та його основні компоненти. 11.2. Послідовність робіт із виконання соціального аналізу. 11.3. Соціальне середовище інвестиційного проекту та його оцінка. 11.4. Проектування соціального середовища.	Лекція
Згідно розкладу	Тема 11. Соціальний аналіз інвестиційного проекту. Завдання: Ознайомитися із метою та основними компонентами соціального аналізу інвестиційного проекту, його послідовністю, оцінкою та проектуванням соціального середовища.	Семінар, групова робота
Згідно розкладу	Тема 12. Екологічний аналіз інвестиційного проекту. 12.1. Мета і сутність екологічного аналізу. 12.2. Склад робіт з екологічного аналізу під час створення проекту. 12.3. Методи оцінки екологічних наслідків проектів.	Лекція
Згідно розкладу	Тема 12. Екологічний аналіз інвестиційного проекту. Завдання: Ознайомитися із метою, сутністю, складом робіт з екологічного аналізу під час здійснення проекту та методами оцінки екологічних наслідків проекту.	Семінар, групова робота
Згідно розкладу	Тема 13. Фінансовий аналіз інвестиційного проекту. 13.1. Мета і завдання фінансового аналізу проекту. 13.2. Моделі проведення фінансового аналізу. 13.3. Методи аналізу фінансового стану.	Лекція
Згідно розкладу	Тема 13. Фінансовий аналіз інвестиційного проекту. Завдання: Ознайомитися із метою, завданням, моделями проведення фінансового аналізу проекту та методами аналізу фінансового стану.	Семінар, групова робота

Згідно розкладу	Тема 14. Економічний аналіз інвестиційного проекту. 14.1. Сутність економічного аналізу проекту. 14.2. Альтернативна вартість. 14.3. Вплив інвестиційного проекту на ефективність національної економіки.	Лекція
Згідно розкладу	Тема 14. Економічний аналіз інвестиційного проекту. Завдання: Ознайомитися із сутністю економічного аналізу проекту, альтернативною вартістю та впливом інвестиційного проекту на ефективність національної економіки.	Семінар, групова робота

8. Підсумковий контроль.

Залік за умови виконання навчальної програми

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

кафедраменеджменту, публічного управління та адміністрування

Назва курсу	ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
E-mail кафедри:	finansy-pdatu@meta.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course

1. Коротка анотація до курсу – Виробнича практика є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Виробнича практика передбачає набуття студентами евристичних компетенцій щодо ведення фінансової діяльності підприємствами, установами та організаціями.

2. Мета та цілі курсу – розвиток навичок і умінь інформаційно-аналітичної, діагностичної, інноваційної та консалтингової діяльності для вирішення прикладних проблем ведення фінансової діяльності в організаціях фінансового сектору, удосконалення системи розрахунків в них; підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємств, набуття уміння адаптації теоретичних положень, методичного інструментарію передового досвіду формування фінансових відносин до умов діяльності конкретної організації; закріплення практичних навичок проведення дослідження, формування його інформаційного, правового та методичного забезпечення, виходячи із суті проблем, що вирішуються, та обмежень, пов'язаних з діяльністю конкретної організації; впровадження розроблених рекомендацій та пропозицій у практичну діяльність організації.

Завдання виробничої практики: формування у здобувачів вищої освіти комплексу умінь і навичок, щодо вирішення типових завдань відповідно до посад, які може обіймати бакалавр з фінансів, банківської справи та страхування, зокрема, у фінансових установах, на підприємствах, страхових організаціях, банківських установах, вищих навчальних закладах, академічних установах, корпоративних установах та бізнес-структуратах різних галузей.

Метою виробничої практики є набуття здобувачами вищої освіти досвіду самостійної практичної роботи та

опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань у сфері суспільних відносин, , формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Здобувачі вищої освіти під час проходження виробничої практики мають такі **завдання**:

- оцінка фінансового стану підприємства, по якому здійснюється практика;
- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній науковій літературі;
- визначення структури капіталу підприємства та ефективності його використання в умовах господарської діяльності;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- ознайомлення з методами фінансового планування на підприємстві, їх використання при плануванні господарської і фінансової діяльності.

3. Формат курсу –Очний.

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової.

4. Результати навчання – знати нормативно – правову базу фінансової діяльності підприємств, установ, організацій, вміти користуватися інструктивними документами, що регламентують розрахунки на підприємствах, порядок відкриття і користування рахунками в установах банків. Аналізувати структуру управління підприємством, здійснювати його економічну характеристику, знати основні положення статуту підприємства . Здійснювати публічне управління ефективно застосовуючи провідні технології та методи організаційного, інноваційного, фінансового, ризик-, тайм-, кадрового, проектного менеджменту. Здійснювати оцінку основних фінансових показників, що характеризують фінансовий стан підприємств, застосовуючи методи стратегічного планування, реалізації стратегій та оцінювання їх економічності, ефективності та результативності. Розробляти бізнес – планування господарюючих суб’єктів на основі методології системного аналізу, виходячи з ресурсного забезпечення та вимог і правил правотворчості. Управляти проектами і програмами, що реалізуються у фінансовій сфері, ураховуючи глобальні виклики, геополітичні процеси, пріоритети розвитку громадянського суспільства. Готовувати аналітичні довідки, пропозиції, доповіді інші службові документи щодо діяльності установи, організації, функціонування галузі, території на підставі статистичного аналізу показників розвитку за загальною методологією аналізу політики та згідно конкретних вимог чинних нормативно-правових актів. Приймати рішення в індeterminованих умовах у сфері фінансів, банківської справи та страхування, застосовуючи відповідні технології їх підготовки та методи прогнозування наслідків фінансової діяльності, дотримуючись морально-етичних норм та соціально-корпоративної відповідальності. Організовувати та здійснювати діяльність з формування фінансових відносин підприємств, організацій, установ з різними ланками фінансово – кредитної системи, забезпечення дотримання рівних прав і можливостей громадян в усіх сферах суспільного життя на основі актів, європейської практики та зарубіжного досвіду. Виявляти, прогнозувати та оцінювати ризики, обґрунтовувати заходи для мінімізації їх негативного впливу на національному, регіональному, галузевому, інституційному та місцевому рівнях у сфері фінансів, застосовуючи технологію аналізу ризиків. Проводити

дослідження у фінансовій сфері складних проблемних ситуацій, що потребують вирішення, застосовуючи сучасні методи наукового пізнання.

5. Пререквізити - засвоєння змісту виробничої практики значно підвищиться, якщоздобувач вищої освіти попередньо опанував матеріал таких дисциплін «Фінанси підприємств», «Страхування», «Податкова система», «Банківська система», «Місцеві фінанси», «Бюджетна система», «Фінансовий ринок».

6. Технічне та програмне забезпечення /обладнання - Бажано мати мобільний пристрій (телефон) або комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) для оперативної та он-лайн комунікації з викладачами з приводу проведення занять.

Вміння працювати в MS Office (Excel, Word) для підготовки рефератів, виконання практичних робіт.

7. Схема курсу

Тема, план
1.Загальна характеристика організації
2.Організація розрахунків на підприємства
3.Фінансові результати діяльності підприємств
4.Аналіз основних і оборотних фондів підприємств
5.Фінансові ресурси підприємств
6.Взаємовідносини підприємств з податковими установами
7.Кредитування підприємств
8.Участь підприємств, організацій, установ на страховому ринку
9.Оцінка фінансового стану підприємств
10.Оформлення звіту з практики
11.Захист звіту
12.Складання заліку

8. Підсумковий контроль

Залік за умови виконання навчальної програми, проходження виробничої практики та результатами захисту звіту